

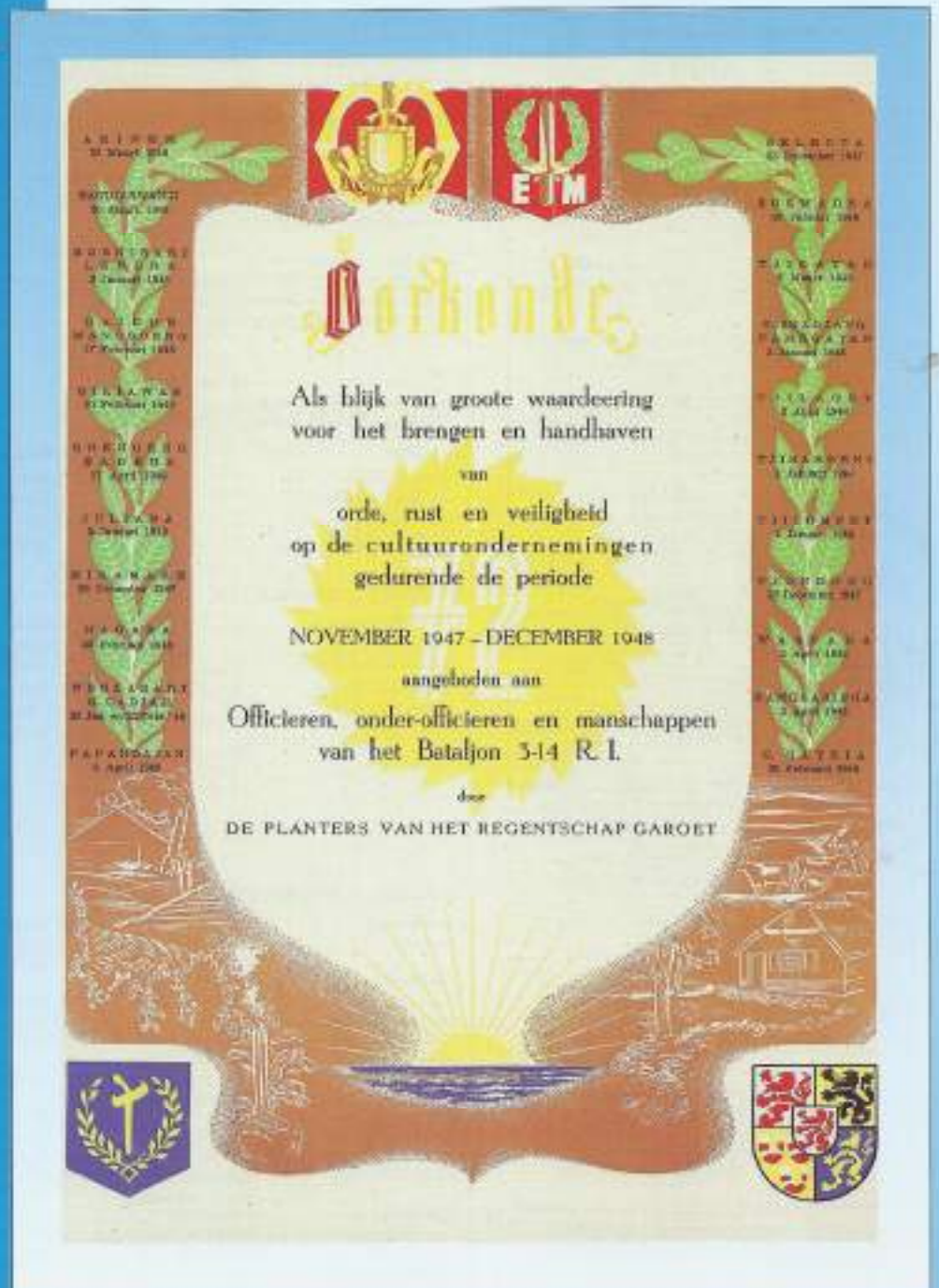
SOBAT

13e jaargang nr. 5 - oktober 1998

nummer 61

VOMI

VERENIGING OUD MILITAIRES INDIËGANGERS

Om aan de veelvuldige vraag naar foto-prentbriefkaarten van het **Nationaal Indië-monument 1945-1962** in Roermond te kunnen voldoen heeft de stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 nu sets met vier verschillende prentbriefkaarten laten maken.

De kosten per set van vier foto's bedragen f 5,- eventueel bij toezending per post vermeerderd met f 1,60 aan porto. De prentbriefkaarten kunnen worden besteld bij het secretariaat van de stichting: Mauritslaan 1, 6074 AS Melick (tel. 0475-532094).

groepsreizen naar Indonesië voor de **Indië- en Nieuw Guinea-veteraan**

Programma's naar West-, Midden- en Oost-Java, Zuid- en West Sumatra, de "Vogelkop", Jayapura (Hollandia), Biak en Merauke. Mogelijkheden tot verlenging naar Lombok, Bali of Sulawesi of Baliem vallei.

Wilt u een voorlichtingsmiddag bijwonen, nadere informatie of een compleet reisprogramma toegezonden krijgen? Bel ons tijdens kantooruren van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Vragen naar Alice Hughan, Richard v.d. Bel of naar Ans Fanggidaej-Jongkind.

Of reist u liever niet in groepsverband en toch verzorgd? Vraag dan naar onze brochure Indonesië "Van Sabang tot Merauke". Heeft u alleen een vliegbiljet nodig, dan kunt u daarvoor ook bij ons terecht.

Kantoor: Baden Powellweg 130 - 1069 LK Amsterdam
Tel.: 020-619 93 77 / 619 93 96 Fax: 020-610 16 11
open ma. t/m vrij. 9-17 • Za. 10-14. Zaterdag telefonisch niet bereikbaar

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Bood van Advies

voorzitter: M.M. Bekker, res. luitenant-kolonel der artillerie b.d.
leden: R. Boekholt, brigade-generaal der fuseliers b.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigade-generaal der infanterie b.d.
S.A. Laps, Ridder MWO, kolonel der infanterie b.d.
J.A. Bucher, kolonel der cavalerie
Chef Staf 1 Divisie "7 December"
Th.A. Bursp, luitenant-kolonel der infanterie Staf Inspecteur
Generaal der Krijgsmacht

Algemeen Bestuur

voorzitter: I. Dijkema
2e voorzitter: des. T. Lantz
secretariaat: G. Doterman, Beongras 6B,
3068 PB Rotterdam, tel. 010-2980486
fax 010-2880553
penningmeester:
J.A. Broeder, Moerlanen 8
8302 KW Steenwijk,
Tel.: 0521-515460
postbusnummer 42.39.398
busnummer 45.05.01.000 t.n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam
alg. adjunct:
leden: C.J.W. van Hoorle
N. den Hollander
Victor C. Buidde

Ledenadministratie

N. den Hollander
Saturnusstraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 0412 625109

Sociale Commissie

voorzitter: V.C. Buidde,
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag, tel. 070-3890532

Redactiecommissie

inleidingsredacteur: L.C. Zéguers, Zonestraat 118, 6463
AE Kerkrade, tel./fax 045-5454013
leden: R. Grit, Balloo 90, 9458 TD Balloo,
tel./fax 0592 241361
J. Zwann, Lijpde 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwann,
Lijpde 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

- opgeve nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".
- zitten VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgaaf van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de gepubliceerde artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de mening van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Druk: Koninklijke De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinee hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de ingezetenen betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of ten gevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinee en/of aangrenzende zeegebieden, almede van hen die tijdens, door of ten gevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinee in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Buidde
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 070 3 38 90 532

Secretaris-Notulist

Heek Bontemink
Lobmanpark 50
2982 VT Ridderkerk
tel. 01 80 46 39 54

aangesloten bij

stichting
vereniging
platform

SOCIALE CONSULENTEN

Noord Nederland
Ben C.H. Habich
M.K. Ghondplein 108
9728 TH Groningen
tel. 050 5 25 91 00

Canada & USA
Geerd Ledderbol
149 Sandwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P5
tel. (905)837-3216

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Groningen
vacant

Friesland
Hans N. Bion
Gebeke Ypsenstraat 13
8723 CP Koudam
tel. 05 14 52 21 07

Flevoland
Frits H.A.M. Francken
Hof 75
8212 XN Lelystad
tel. 03 20 23 23 88

Utrecht't Gooit
Eppo R. Schwaertman
Luthsehof 37
1216 KB Hilversum
tel. 03 5 76 21 78 09

Overijssel
Jan Timmer
Valeriusstraat 67
7604 CP Almelo
tel. 05 46 781 94 36

Rivierland/
Oost Gelderland
Jo H.F. van Son
Nimrodstraat 113
6531 LE Nijmegen
tel. 024 3 55 75 64

Zuid-Holland Zuid
Jaap H. van Breegel
Groenewald 54
3342 DD H.L. Ambacht
tel. 079 6 82 18 24

Noord-Brabant Oost
Anton P. Panninge

Thorbeckestraat 101
5344 SM Oss
tel. 04 12 62 35 15

Drenthe
Jannie van As-Dijkstra
Schuttevaer 102
7908 GD Hoogerhees
tel. 05 28 27 61 99

Veluwe
Peter H.J. Holsbergen
Berlincard 107
6172 AR Vaassen
tel. 05 78 57 59 35

Zeeiland
Tom Koojer
M. Cooboomgracht 44
4381 BT Vlaardingse
tel. 01 18 46 30 00

Limburg
Harry J.A. Dols
Heeckerweg 49
6132 CL Sittard
tel. 04 5 4 52 13 18

Zuid-Holland Noord
Bob Verhoef
Boerhof 10
2751 XC Noordepolder
tel. 07 9 5 93 16 37

Noord-Holland
Hans J. Harmsen
Egelantierlaan 38
2035 KJ Haarlem
tel. 03 7 5 24 00 10

Noord-Brabant West
vacant

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder
Leen van Eijk
Oost Kennalweg 12A
2461 EP Ter Aar
tel. 01 72 60 27 05

Assistent beheerder
Tijlbe J. Grooten
A. van Heusdenstr. 15
2461 VJ Ter Aar
tel. 01 72 60 24 52

Propagandist
Jaap J.C. Straatman
Binnenhof 36
6715 DP Ede
tel. 0318 63 81 60

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 61 - 13e jaargang nr. 5
oktober 1998

Bij de voorplaat

Oorkonde van de Planters Regentschap Garoet voor militairen van 3-14 R.I.

Het bataljon 3-14 R.I., korte tijd genaamd 3-6 R.I., bestond voornamelijk uit dienstplichtige Limburgers en Brabanders van de lichte 1945. Het behoorde tot de 3e Infanteriebrigadegroep van de 1ste Divisie '7 December'. Het bataljon stond onder leiding van de toenmalige luitenant-kolonel P.W. van Duin.

Het vertrok op 22 oktober 1946 met het z.s. Johan de Witt vanuit Amsterdam naar het destijds genoemde Nederlands-Indië, thans Indonesië, alwaar het werd opgewacht door vooruitgezonden kwartiermakers. Het bataljon arriveerde - na een zee-reis van circa een maand - op 22 november 1946 in de haven van Tandjong Priok en werd onmiddellijk met drietonners naar het toen gehele Meester Cornelis, een voorstad van Batavia (thans Jakarta), verplaatst.

Het werd gelegerd in de kasernen gebouwen aan de Berenlaan. Van het rustig wennen aan het klimaat en aan het andere cultuurpatroon van de bevolking kwam in feite niets terecht. Direct moest al dienst worden gedaan en wel wachtlopen in het centrum van Batavia en op het vliegveld Kemajoran. Ook werden compagnieën naar de rand van de stad verplaatst om zich voor te bereiden op de eigenlijke taak, nl. het brengen van orde en vrede in de rayons die hen zouden worden toegewezen.

Het vochtige klimaat van het laag-

gelegen Batavia, de eentonige dienst en het slechte eten trokken een zware wissel op het incasseringsvermogen van de troep.

Op 20 maart 1947 vertrok het bataljon naar Tjipanas en omstreken. Hier kreeg het een eigen patrouillegebied tussen de Poentjak-pas en Tjandoer toegewezen, o.a. om de weg van Batavia naar Bandoeng te beveiligen. Vele acties vonden plaats om de guerrilla's te bestrijden.

De eerste politionele actie begon op 21 juli 1947 en het bataljon kreeg opdracht Soekaboemi te bezetten, waaraan tevens andere onderdelen van de divisie deelnamen. Op 22 juli werd de gehele stad bezet tot grote opluchting van de benarde bevolking.

Het bataljon werd op 26 juli 1947 verplaatst naar Soemedang, een regentschap/hoofdplaats aan de weg van Bandoeng naar Cheribon.

Vervolgens veroverden compagnieën van het bataljon met andere onderdelen van de divisie o.a. de plaatsen Tasikmalaja en Garoet, alsmede Bandung.

Op 10 september werd het bataljon verplaatst naar Tjiamis, waar het tot 17 november zou blijven.

Zowel in de omgeving van Soemedang als in die van Tjiamis was het een tijd van veel en moeilijk patrouilleren en het rijden van convoien naar de verschillende plaatsen en van gevechtshandelingen, waarbij de onderdelen verliezen leden aan doden en gewonden.

Op 17 november 1947 werd het bataljon verplaatst van het Regentschap Tjiamis naar het Regentschap Garoet. Hier moest het gedurende meer dan een jaar de verantwoordelijkheid dragen voor de beveiliging van het grootste deel van het Regentschap van laatstgenoemde naam.

Door verscheidene acties konden leden van terreurbenden worden uitgeschakeld. Ook in brigadeverband werden meerdere malen acties in en buiten het Regentschap ondernomen. De thee-, kina- en rubberplantages werden weer in bedrijf genomen. Als blijk van grote waardering voor het brengen en handhaven van orde, rust en veiligheid op de cultuurondernemingen gedurende de periode van november 1947 tot december 1948 werd aan de officieren, onderofficieren en manschappen van het bataljon 3-14 R.I. door de Planters van het Regentschap Garoet een oorkonde aangeboden, waarvan een kleine reproductie aan eenteder van het bataljon werd uitgereikt.

De aanbieding van die oorkonde vond plaats op een donderdagochtend in het begin van het jaar 1949 door een commissie, bestaande uit de vertegenwoordiger van het Algemeen Landbouw Syndicaat te Garoet, de heer C. de Haas, en de administrateurs van de ondernemingen Tjikatoeni en Arinem. De heer de Haas memoreerde in zijn toespraak hoe 3-14 R.I. in laatst-

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór 26 oktober a.s.
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

genoemde periode het de planters mogelijk gemaakt heeft weer in het Garoetse aan het werk te kunnen gaan. Toen dit bataljon werd overgeplaatst naar Tasikmalaja, wilde men het een bewijs van dank geven en dit werd in de vorm van een oorkonde gegoten.

De oorkonde werd aangeboden aan de Commandant van 3-14 R.I., die namens zijn bataljon dank zegde voor dit blijk van waardering, het eerste blijk van waardering van de zijde van de burgers ontvangen.

In het midden van de oorkonde is op een gele ondergrond het getal 72 in wit uitgespaard, het nummer van het bataljon, in de rand van gestileerde bladeren zijn de namen van alle ondernemingen in het Regentschap Garoet geplaatst met de data, waarop deze door de militairen zijn vrijgegeven voor exploitatie. Onder aan de oorkonde ziet men de Tjikoraj met een daarop gelegen onderneming en een Limburgs tafereeltje, verbonden door de oceaan.

Op 17 december 1948 werd het bataljon verplaatst naar Tasikmalaja en zou in dit regentschap meer dan een jaar verblijven. Ook hier was een intensieve patrouillegang noodzakelijk, waardoor de aanvankelijke onveiligheid opgeheven kon worden.

Op 19 december 1948 werd de tweede politionele actie begonnen, waaraan door het bataljon niet werd deelgenomen, de beveiliging van het eigen, zeer grote patrouillegebied, moest verzekerd blijven.

Begin december 1949 werd het bataljon verplaatst naar Tangerang, een plaats ongeveer 25 km ten westen van Batevia.

Het bataljon 3-14 R.I. werd in januari 1950 ingescheept op het vrachtschip 'Tabinta' om in Nederland - na een welverdiend verlof - gedemobiliseerd te worden.

Helaas heeft het bataljon in de periode van 1946 tot 1950 door gevechtshandelingen, ongevallen en ziektes 27 doden op het Ereveld 'Menteng Poeloe' moeten achterlaten.

Gedurende vele jaren hebben veel oud-militairen en nabestaanden van in Indonesië gesneuvelde en op andere wijze omgekomen militairen van 3-14 R.I. en van de 1ste Divisie '7 December' bezoeken aan dat land gebracht om oude legerplaatsen te bezoeken en herinneringen op te halen

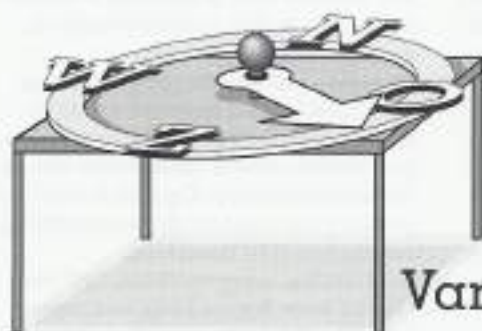
en dat gebeurt nog steeds. Het voorname doel van die reizen, die sommige oud-militairen meerdere keren hebben gemaakt, is om op het Ereveld 'Menteng Poeloe' (Pulo) onze militairen, die we daar moesten achterlaten, te herdenken. Dit heeft meestal plaats door het leggen van een krans bij het monument en door het houden van een herdenkingsspraak door de heer W. v.d. Linden, oud-sergeant van het bataljon 3-14 R.I., die de meeste reizen, oorspronkelijk namens het bataljon, en de laatste jaren namens de Stichting Herdenkingsreizen Indonesië leidt en heeft geleid.

De herdenking en kranslegging vindt

meestal ook plaats op het Ereveld 'Candi' te Semarang, waar gesneuvelde en door ziekte of ongeval omgekomen militairen van 3-6 R.I. en 4-6 R.I. begraven liggen. Deze behoordden tot de Palmboomdivisie en de Drietanddivisie. Zij waren evenals 3-14 R.I. opgeleid in de Tapijnkazerne te Maastricht.

De laatste jaren werden die reizen ook begeleid of medebegeleid door hoofdofficieren b.d. van genoemde Stichting, die in dienst waren van de nog bestaande 1 Divisie '7 December'.

Mr. H.L.J. Eweg, Emmen
Oud-sergeant Bataljonsstaf 3-14 R.I.

Van de Bestuurstafel

NOG EVEN

en het is weer tijd voor de voorbereiding van het defilé op 5 mei a.s. te Wageningen.

Het is in Wageningen niet waarneembaar dat wij de grootste vereniging van Indië-veteranen in Nederland zijn. Het is een vrij kleine delegatie die dan meeloopt, geen afschildering van de grootte van onze vereniging. Vandaar dat wij allen die nog goed ter been zijn hierbij oproepen om zich reeds nu aan te melden voor het VOMI-detachement.

U kunt dit doen door U per briefkaart aan te melden bij de VOMI-detachementscommandant,

de heer F.J.F. Smoorenburg,
Koedijk 2,
4413 RB Krabbendijke.

Een klein berichtje, zoals:

Ik doe mee op 5 mei 1999

(naam)

(straatnaam)

(postcode + woonplaats)

is voor hem voldoende.
Hij zal graag een detachement leiden van zeg maar zo'n 200 man.

Onthulling Indië-monument

Dordrecht

Op 16 mei jl. heeft ook Dordrecht zich geschaard bij de reeds vele gemeenten in Nederland waar een monument of gedenksteen werd geplaatst ter nagedachtenis aan hen die hun leven gaven in de strijd voor orde en vrede in het voormalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea.

Om 10.30 uur vond de ontvangst van genodigden plaats in 'het Rouwcentrum' op de begraafplaats 'Essenhof' te Dordrecht. Onder hen bevonden zich: nabestaanden, mevrouw A. van Ardenne, lid Tweede Kamer voor het CDA, de Commandant 1 Div. '7 Dec.', generaal-majoor C.H. Nicolai en Adj. F. Willemsen, Bond van Oudstrijders, luitenant-kolonel Rijken namens het Korps Mariniers, de heer M.M. Bakker, voorzitter Raad van Advies, de heer J. Dijkema, voorzitter VOMI Nederland, de heer V. Bridié, voorzitter Sociale Commissie VOMI-Nederland, de heer G. Determan, secretaris VOMI-Nederland, afgevaardigden van de Bond van Wapenbroeders, bestuursleden afd. Zuid-Holland Zuid, reüniecommissies, Indië-veteranen en overige belangstellenden.

Na een welkomstwoord volgde de toespraak van de burgemeester, de heer J. Noorland, die zei: "Dames en heren, ik heet u allen welkom hier op de begraafplaats Essenhof. In het bijzonder verwelkom ik generaal-majoor Nicolai, commandant 1 Div. '7 Dec.', luitenant-kolonel Rijken van het Korps Mariniers en mevrouw Van Ardenne, lid Tweede Kamer voor het CDA.

Wij zijn vandaag bijeen om de Dordtenaren te gedenken die zijn omgekomen tijdens de politionele acties in voormalig Nederlands-Indië. Voor hen is de gedenksteen opgericht die straks zal worden onthuld.

Ik dank de heer De Jong, voorzitter van de VOMI Zuid-Holland Zuid, voor zijn initiatief voor plaatsing van deze gedenksteen in Dordrecht.

De afgelopen weken is al op vele momenten stilgestaan bij degenen die zijn omgekomen tijdens de Tweede Wereldoorlog. En sinds dit jaar ge-

denken wij daarbij ook degenen die omkwamen tijdens een buitenlandse vredesmissie. Al die momenten van bezinning hebben tot doel om niet te vergeten wat er gebeurd is en roepen op om waakzaam te zijn. Opdat er niet opnieuw slachtoffers zullen vallen.

In de herdenkingstraditie is er lang geen aandacht geweest voor wat geen oorlog genoemd mocht worden, maar een politionele actie in voormalig Nederlands-Indië. Velen zijn daar gevallen en nooit meer teruggekeerd. Hun verlies heeft bij de nabestaanden een niet te vergeten leegte achtergelaten. Een gemis waar u als nabestaanden tijdens de herdenkingsdagen vaak pijnlijk aan werd herinnerd.

Omdat er voor uw overleden man, vader, broer of opa geen monumenten, vlaggen of trompetgeschal was. Dat moet gevoeld hebben als een ontkenning van hun bestaan en uw verdriet. Vandaag komt daar verandering in, dankzij de gedenksteen voor de Dordtenaren die in Nederlandse krijgsdienst zijn gestorven in voormalig Nederlands-Indië.

Over de naoorlogse jaren in Nederlands-Indië is en wordt nog steeds veel geschreven en gedebatteerd. De gebeurtenissen en het han-

delen van toen, wordt door sommigen als verkeerd bestempeld. Toch moeten we niet vergeten dat het gaan naar Indië een democratische beslissing was van het Nederlandse parlement en gesteund werd door het overgrote deel van het Nederlandse volk. Duidelijk is wel dat die keuze is gemaakt in een totaal andere tijdperiode dan nu, in naoorlogse omstandigheden en met andere maatschappelijke structuren. Het is niet moeilijk om dat handelen van toen vanuit het heden te beoordelen. Maar de geschiedenis van het verleden laat zich door ons niet herschrijven. De enige geschiedenis die wij - hier en nu - kunnen schrijven, is de geschiedenis van de toekomst. Laat die zodanig zijn, dat wij ons daar nu en later, naar eer en geweten kunnen verantwoorden. Op de gedenksteen die straks wordt onthuld staan de namen van de Dordtenaren die voor hun vaderland in Indië zijn gestorven. Maar zij zijn niet de enige slachtoffers. Er zijn immers ook stadgenoten die wel zijn teruggekeerd; misschien lichamelijk of geestelijk verwond of inmiddels overleden. Dan is er nog een groep mensen die we niet mogen vergeten. Voor hen werd speciaal aandacht gevraagd in een brief die mij enige dagen geleden is toegezonden door

een familielid. Ik bedoel hier de Indische Nederlanders die aan onze zijde meevochten. Velen zijn omgekomen, anderen hebben het leven behouden maar zijn hun familie en vaderland kwijt geraakt. Oorlog of positionele actie, hoe het ook zij; velen zijn slachtoffer geworden. Laten wij geen van hen vergeten en in onze harten de hoop uitspreken dat wij in de toekomst geen nieuwe oorlogen of missies hoeven te gedenken", aldus de toespraak van burgemeester Noorland.

Na de toespraak door Ger de Jong, voorzitter VOMI Zuid-Holland Zuid, begaven de genodigden zich te voet naar de plaats van de onthulling. Ter plaatse speelde Jubal drum en bugle corps koraalmuziek. Na het voorlezen

van een gedicht werd het monument onthuld door burgemeester Noorland en Ger de Jong. Vervolgens klonk het eerste hoornsignaal "Geeft acht" gevolgd door twee minuten stilte en daarna het tweede hoornsignaal "Taptoe". Hierna volgde bloemlegging door de Gemeente, generaal-majoor C.H. Nicolai en Adj. F. Willemsen, nabestaanden, VOMI en verschillende reünie-commissies. De plechtigheid werd besloten met het spelen van twee coupletten van het 'Wilhelmus' en het hijsen van de Nederlandse driekleur van halfstok naar top.

Teruggekomen in 'het Rouwcentrum' dankte voorzitter Ger de Jong in een korte toespraak burgemeester

Noorland en allen die hierbij betrokken zijn geweest voor de medewerking bij het tot stand komen van het zojuist onthulde monument, waarop de namen zijn aangebracht van 18 Dordtenaren die in de periode 1945-1950 in het voormalig Nederlands-Indië het leven lieten. Ruim 300 genodigden en belangstellenden gaven tijdens de gehele plechtigheid blijk van hun betrokkenheid bij dit gebeuren. Het heeft ook deze keer weer aangetoond hoezeer de gevoelens leven rondom de gebeurtenissen in de naoorlogse periode 1945-1962.

H.C. Clasquin,
Zuid-Holland Zuid

Oud-Indiëganger wilde en kreeg gedenksteen voor zijn gesneuvelde maat

Wim en Henk waren allebei 22 jaar toen zij in 1949 in Soerabaja deel uitmaakten van de Prinses Irene Brigade. Beiden afkomstig uit Rozenburg trokken ze regelmatig met elkaar op. Tot 17 maart 1949, de dag waarop zijn maat Henk Goudappel sneuvelde. Inmiddels zijn 49 jaar verstreken. Hoog tijd voor een passend gedenkteken, vindt zijn toenmalige maat, de nu 71-jarige Wim de Ronde. Hij woont nog altijd in Rozenburg en nam vorig jaar het initiatief door contact op te nemen met de gemeente.

De wethouder J. Hobbel toonde zich positief over het plan van De Ronde. Bij de gemeente vroegen ze of ik er in wilde duiken, aldus de Ronde en dat heb ik gedaan. Ik heb contact gezocht met zijn familie, een steen uitgezocht, een rots, waarop zijn naam, geboorteen overlijdensdatum en het gemeentewapen moesten komen en ik heb met de VOMI Zuid-Holland Zuid gebeld. Al met al heeft het maanden geduurd voordat het geheel rond was. Mijn wens was, aldus De Ronde, om de onthulling vóór 4 mei 1998 te reali-

seren en dat is gebeurd. Op 25 april jl. vond de plechtige onthulling plaats door de burgemeester, mevrouw M.J. de Sutter-Besters en oud-wethouder Jac. Hobbel in bijzijn van vele familieleden, bestuursleden VOMI Zuid-Holland Zuid, Indië-veteranen en overige belangstellenden, bij elkaar ruim 100 personen. Opvallend was de gedetailleerde opsomming van de gebeurtenissen op 17 maart 1949 door de burgemeester in haar toespraak naar voren gebracht en vooral de menselijke wijze waarop zij inging op het lot van deze Rozenburgse polderjongen, die op onvrijwillige wijze veel te jong het leven liet in het verre Indië. Ook 2e voorzitter VOMI Zuid-Holland Zuid, Harrie Kuijpers, gaf in een korte, inhoudelijk treffende toespraak, weergave van de gebeurtenissen in de jaren 1945-1950. Na afloop van de plechtigheid liet één van de familieleden weten: "Hendrik heeft nu voor de familie eindelijk pas echt zijn laatste rustplaats gevonden". Zijn maat en plaatsgenoot Wim de Ronde heeft door persoonlijke inzet na 49 jaar alsnog de erkenning voor zijn maat gekregen die hem toekomt. Van onze kant sluiten wij hierbij aan met respect voor dit getoonde initiatief en het bereikte resultaat. N.B. gedeeltelijk overgenomen uit een artikel d.d. 18 maart 1998 uit het blad Voorne en Putten.

Ingezonden door
Zuid-Holland Zuid

Onthulling monument Korendijk

overgaand verdriet over wat weg is en nooit meer terugkomt. Monumenten, in welke vorm dan ook, nemen de plaats in van de gebeurtenissen "opdat men het nooit zal vergeten".

?

Waarom leert de mens nimmer en is het toch telkens weer oorlog? En waarom richt men steeds weer nieuwe monumenten op? Hebben monumenten wel een signaalfunctie? En zo ja, moet het signaal wellicht nog indringender en verder klinken dan tot nu toe?

?

Waarom geweld? Vloeit geweld alleen voort uit oorlog of is het onuitroeibaar, ook al is het vrede? Geweld op straat, geweld bij voetbaltoernooien, gewelddadigheden die in kranten nauwelijks de koppen meer halen. De uitbanning van dit 'kankergerwel' is een opgave voor een ieder die zich een opvoedkundige taak kan toerekenen.

?

Waarom soms de angst voor vrije meningsuiting? Zijn in bepaalde situaties door groepsvorming gedachten verduisterd? Moeten redelijke argumenten worden overschreeuwd en letterlijk worden vertrapt?

Zelfs in Nederland kan niet meer worden gezegd wat op sommige momenten moet worden uitgedragen zonder het risico te lopen in elkaar geslagen te worden tot de dood volgt.

?

Waarom terugblikken in het verleden?

In het verleden ligt het heden en in

"Overledenen zijn eindelijk thuisgekomen"

Het karakter van deze onthulling op 4 mei jl. kenmerkte zich door: een massale belangstelling, de opvallende stilte tijdens als na de onthulling en de toespraak door de burgemeester Van Korendijk, de heer Bas Kolbach, die het volgende zei:
WAAROM?

In ieders leven is er ongetwijfeld wel eens de worsteling met het dan alles overheersende vraagteken, waaraan het woord **WAAROM** voorafgaat.

?

Als eindelijk de oorlog voorbij is, dan is de vreugde gemengd met een nooit

het heden ligt de toekomst. Wat kan nu met dit oude gezegde worden gedaan?

?

Waarom nog stilstaan bij de petitionele acties in het voormalig Nederlands-Indië?

In plaats van vreedzame beëindiging van een koloniaal bewind en het stimuleren van zelfstandige ontplooiing werd gepoogd de controle te houden over dit gebied met een geheel eigen karakter.

?

Waarom is na de beëindiging van de Nederlandse overheersing en de zelfstandiging van de Gerdje van Smaragd nu geen einde gekomen aan de verrijking van invloedrijke families?

Er zijn nog slachtoffers, er is weer corruptie, vriendjespolitiek, geen werkelijke vrije meningsuiting, maar het toespelen van immense inkomstenbronnen aan beschermelingen.

?

Waarom strijdbaar? Strijdbaar tegen het geweld, tegen het natuurgeweld. Waarom de strijd tegen het water? Van Tiengemeten wordt nu een natuurmonument gemaakt door een bondgenootschap met het voorheen vijandige water aan te gaan. Dijken worden niet opgehoogd, maar het water krijgt juist de ruimte weer. Zijn de landbouwgronden, de grote boerderijen, de vloedzolder met zijn eigen geschiedenis, het vroegere quarantainehavenje en de buitendijkse natuurgebieden niet uniek, specifiek, zeer kenmerkend, in hoge mate uitzonderlijk en niet voldoende monumentaal?

?

WAAROM nu pas een monument in Korondijk?

?

Wat mag niet worden vergeten?

Dit monument is niet zomaar een monument, maar een teken van vrijheid, onafhankelijkheid en onverzettelijkheid dat de verbindingslijn wil vormen tussen verleden, heden en toekomst.

Met dit monument eren en gedenken wij hen, die hun leven lieten. Het leven: het kostbaarste goed, dat de Schepper ons heeft gegeven.

Een groter offer kan niet worden gebracht!

Aldus de burgemeester van Korondijk, de heer Bar Kolbach. Voorafgaande aan de onthulling door de burgemeester spraken ds. W. Bos, de heer R.J. Floor namens de nabestaanden en Ger de Jong, voorzitter VOMI Zuid-Holland Zuid.

Het herdenkingsmonument bevat de namen van hen die tijdens de Tweede Wereldoorlog omkwamen (1940-1945), in het voormalig Nederlands-Indië (1945-1950) en tijdens de watersnood

in 1953. In totaal 13 namen aangebracht op 3 marmeren stenen, die samengevat een drieluik vormen.

Op de voet staat de tekst vermeld: **VRAAG NIET WAAROM, MAAR VRAAG WAARTOE!**

Na de kranslegging door burgemeester Kolbach volgde bloemlegging door nabestaanden, VOMI Zuid-Holland Zuid en overigen. Na het zingen van het Wilhelmus, begeleid door Muziekvereniging Crescendo uit Zuid-Beijerland werd de indrukwekkende plechtigheid besloten. Terug in het gemeentehuis ontvingen alle deelnemers een door de gemeente uitgegeven boekwerkje met gegevens omtrent het monument, de namen van de slachtoffers en de toespraak van de burgemeester. Dit boekwerkje als herinnering voor een ieder die bij deze uiterst stijlvolle plechtigheid aanwezig was.

H.C. Clasquin,
Zuid-Holland Zuid

Van Mierlo en Schengen

Zojuist is de Sobat van augustus op de mat gevallen. Dat was aanleiding om een oude protestbrief op mijn computer op te roepen, die ik privé naar Thom de Graaf gestuurd had n.a.v. het bezoek van Van Mierlo aan Indonesia in februari jl. (nooit antwoord gehad!).

Handen schudden op de ambassade met vriend Poncke, die graag een visum wil, en daarna nog een krans durven leggen op Menteng Pulo ook. Je moet de brutaliteit maar hebben om de veteranen te blijven schofferen als oud-Minister van Defensie. Schengen of geen Schengen, als Poncke zo graag naar Nederland wil adviseer je hem toch gewoon een visum aan te vragen voor de periode dat er een nieuw kabinet gevormd wordt en de Tweede Kamer op roces is. Dan ontstaat er tenminste politiek zo weinig mogelijk tam-tam omdat onze Volksvertegenwoordigers dan

nagenoeg vleugellam zijn; de ministers zijn demissionair. Overigens staat in het boek 'Een kwestie van kiezen', dat in 1995 verscheen over P.P., op blz. 105, dat Van Mierlo reeds begin 1994 tegen Poncke zei: "Als ik 't ooit voor het zeggen heb geef ik je een visum". Van Mierlo werd Minister van Buitenlandse Zaken en eind '94 was het visum geregeld, ook nog vóór er van Schengen zelfs maar sprake was. Misschien komt er nog eens een Kamerlid op het idee te vragen, wat de beveiliging van de ongewenste bezoeker ons allemaal gekost heeft. In 1994 mocht hij zelfs onder Marechaussee-escorte een bezoek brengen aan zijn oude school in Weert. Als je vriend Hans heet dan kom je nog eens ergens, net zoals hijzelf overigens.

Ra.

Brief uit Australië

Blackburn, 28 augustus 1988.

Na het plaatsen van mijn brief in de laatste Sobat, dacht ik dat het misschien wel goed was een en ander van hier te schrijven. De NESWA (al voorheen genoemd) heeft twee eenvoudige monumenten opgezet in twee Nederlandse bejaardendorpen in Melbourne's voorsteden.

Een in Beatrixdorp in Montrose (ongeveer 50 km ten oosten van Melbourne-Centrum) in herinnering van de slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog. De ander in Avondrust-village in Carrum Downs (35 km ten zuiden van Melbourne-Centrum) ter nagedachtenis van de slachtoffers in Indonesia (Pacific-oorlog).

Op beide plaatsen (gewoonlijk de dichtstbijzijnde zaterdag of zondag) wordt daar onder grote belangstelling 'n jaarlijkse herdenking gehouden. Zo ook pas op zaterdag 15 augustus in aanwezigheid van de Nederlandse Consul, dhr. Roel Bouwman, vele oud-Indiëgangers, ex-militairen, etc. Altijd een ontroerend moment.

Dan overleed Gerrit Smeets (afkomstig uit Den Bosch) 3-11 RI 5e Cie, op 18 juli jl. en vond de uitvaart plaats op 21 juli. Hierbij waren o.a. aanwezig Ferd Haeyen 3-11 RI stafchauffeur, Harry v.d. Broek 3-11 RI 5e Cie en Jan Verbant 3-11 RI Staf 3e Cie.

Pieter v. Agtmaal overleed op 24 juli jl. (uitvaart 24 juli) na 'n ongeval met zijn tractor op zijn hobby-farm in Lance Creek, Vic. Pieter (geb. 22 nov. 1925) was afkomstig uit Roosendaal en diende ook in Indië.

Foster parents Indonesia

Ook wil ik een en ander over Foster Parents Indonesia vertellen. Het verhaal hierover (door mij geschreven) werd met Kerst 1985 gepubliceerd in de Dutch Weekly ('n Nederlandse krant die elke 2 weken verschijnt voor Nederlanders in Australië, Nieuw Zeeland en Indonesië).

Deze stichting F.P.I. is tot stand gekomen door Bill en Roely de Ritter (verengelst - voorheen De Ritter). Bill heeft ook in Indië gezeten (Mariniërs Coast-Java) en heeft zoals vele anderen daar 'n stuk van zijn hart achtergelaten.

Jaarlijks gaat hij en Roely daarheen op zoek waar zij een helpende hand kunnen toesteken. Maar ook andere leden gaan. Wij zijn er diverse malen geweest en waren aanwezig bij de heropening van het kindertehuis in Den Pasar.

Wij sponsoren twee broertjes op Oost-Java en het is goed te weten dat deze kinderen naar school gaan.

Als u geïnteresseerd bent in meer nieuws hierover, wil ik dat graag toesturen.

Elk jaar op De Ritter-farm wordt de grote BBQ georganiseerd en dit jaar bracht het A\$ 5300 op.

Ook schonk Bill z'n eenmalige uitkering van f 1000,- aan dit doel en ondertussen is dit door 'n andere ex-militair ook gedaan.

Het meisje Johanna werd vorig jaar (op kosten van F.P.I.) weer naar hier gehaald om meer operaties (in Adelaide, Z.Austr.) te ondergaan. Haar pleegmoeder (sponsor), Australische, is speciaal Indonesisch gaan leren om beter contact met Johanna te hebben en haar te begeleiden in het hospitaal. Later bracht Johanna bij haar pleegouders in Vic. op de farm een tijd door, om te herstellen. Wij hebben zelf Johanna diverse malen (ook vóór de eerste operatie) ontmoet. Zij is onuitsprekelijk dankbaar voor de hulp.

Greetings Clary

Sponsorplan van groot belang voor de weeskinderen in Indonesië

In 1976 op hun trip in Indonesië maakte Roely en Bill de Ritter kennis met 'n Chinese restauranteigenaar. Een jaar later, daar weer op bezoek, wilde de restauranteigenaar dat zij eens kennis maakten met ene Father Veel (waarschijnlijk nu nog in leven ergens in Indonesië), die rector van het St. Vincentius Hospital in Surabaya was. Father Veel stelde voor het jongensweeshuis, Don Bosco, te bezoeken. Het was voor De Ritters een openbaring de Vincentius-zusters daar onder zulke behoeftige omstandigheden te zien werken. Zij besloten meteen een jongen te sponsoren. Toen zij thuis kwamen, prakkiseerden ze hoe ze \$ 1000 bij elkaar konden brengen. Zij organiseerden een bal in Warragul en haalden vele donaties binnen. Begonnen daarna met cake-, jam- en kunststalletjes en garage sales.

Op 6 augustus 1980 werd Foster Parents Indonesian (FPI) gesticht. Hierop volgden nog zes balls. Dit was hard werken en elke keer moeilijker

om mensen daar 's avonds naar toe te krijgen. Daarom ging men over op het organiseren van Spitroast Luncheon op De Ritter Farm. Dit was een groot succes, wat elk jaar beter werd. De laatste bracht \$ 4000 op.

Van het begin af werd Don Bosco geholpen. Het gehele instituut werd van nieuwe elektrische leidingen voorzien, vloeren werden verhoogd (om droog te zitten tijdens het natte seizoen) en een reservoir gebouwd voor de opvang van het regenwater. Dit alles maakte het leven voor de zusters en kinderen veel gemakkelijker. Men begon de kinderen te sponsoren voor \$ 20 per maand, wat ze verzekerden van een regelmatig inkomen. Ongeveer 80 kinderen worden vanuit Australië geholpen. FPI belooft ook op andere plaatsen te gaan helpen en verzamelde gelden voor naai- en over-lockmachines voor een meisjestehuis in Bojanegoro (Oost Java), zodat de meisjes een beroepsopleiding konden krijgen. Toen kwamen de zusters die in Noord Jakarta onder de

allerarmsten werken aan de beurt. Regelmatig gaan er zendingen van goede kinderkleding naar toe en wordt er geld overgemaakt om de kinderen één maaltijd per dag te kunnen geven en de ouderen één maaltijd per week.

Ook medicijnen worden opgestuurd, omdat er daar veel tuberculose heerst. FPI werkt voor alle gezindten en raakte zo ook betrokken met de Steur-weeshuizen, die men overal in Indonesië aantreft. De eerste was in Prigen, 80 km van Surabaya en een andere in Den Pasar (Bali) waar de kinderen op de vloer sliepen.

Dit tehuis moest grondig verbouwd worden en FPI legde bij. Leden van FPI waren twee jaar geleden aanwezig bij de heropening van dit tehuis. Men hielp met het overbrengen van het meisje Yohanna, dat verschrikkelijk mismaakt was. Zij werd in Adelaide in de Cranio Facial Unit geholpen. Zonder deze hulp zou dit

meisje nooit meer onder de mensen hebben kunnen komen. Nu leidt ze een normaal leven in Bojonegoro.

Op Flores had een aardbeving plaatsgevonden, een nieuw doel voor FPI om met kleding, geld en medicijnen te helpen. Ondertussen is er weer een nieuw project gevonden met een ander tehuis in Cabang (Bali). Ook hier zijn weer kinderen die men kan sponsoren. Het leuke hiervan is, dat wanneer u met vakantie gaat naar Bali, u uw pleegkind kunt gaan bezoeken. U bent van een gastvrij ontbijt verzekerd! Het is aardig uw kind een klein speelgoedje te geven. De kinderen zijn daar zo arm en met heel weinig tevreden. Ze zijn de koning te rijk met wat katoenen ondergoed, short, T-shirt, een jurkje of schoolspulstjes, zoals (kleur)potloden, pennen, schriften enz. U heeft er werkelijk ook zelf zeer veel voldoening van, alleen al het feit een arm kind de gelegen-

heid te geven naar school te kunnen gaan. Als er lezers zijn die een tas met kleding willen brengen, ook hiervoor is FPI u erg dankbaar. FPI-leden gaan op eigen kosten naar Indonesië toe en alle donaties worden voor de volle 100% overgedragen. Er blijft niets aan de strikstock hangen!

De elfde BBQ Spitroast Luncheon wordt op zondag 18 februari a.s. in Drouin South gehouden en iedereen is welkom. Houdt de Dutch Weekly in de gaten.

Wilt U meer informatie, neem dan contact op met: Foster Parents Indonesia Inc., Garden Holman Road, Drouin South VIC 3818 Australia.

Uit: Dutch Weekly,
P.O.Box 2104,
Hawthorn VIC 3122 Australia
(kerst 1995).

Onthulling herdenkingsstenen in Langedijk

Op zaterdag 19 december a.s. zullen in Noord-Scharwoude (gemeente Langedijk), twee herdenkingsstenen worden onthuld ter nagedachtenis aan de oorlogsgevallenen in Indië en Korea.

Belangstellenden die deze plechtigheid willen bijwonen, kunnen contact opnemen met de heer C. Zijp te Zuid-scharwoude.

Tel. 0226-312544.
(Graag bellen na 17.00 uur).

Na telefonische aanmelding ontvangt u een definitieve uitnodiging voor de bijeenkomst. Het programma zal op 19 december duren van 14.00 tot ± 16.00 uur.

De namen van de militairen die wij herdenken zijn:

J. Leegwater 4-8 RS
gesneuveld 22-08-1947.

C. Beets 4 RJ
gesneuveld 21-02-1949.

W. Bankersen 4-2 B.I.
gesneuveld 25-03-1949.

K. den Hartigh 4-3 RVA hl
gesneuveld 27-11-1948.

C. Molenaar Mar.Brig.
gesneuveld 27-11-1948.

M. Zijp Reg. v. Heutz
gesneuveld 01-06-1951.

Rectificaties

In de vorige 'Sabat' (nr. 60) is op pagina 16 onder de titel Oproep een foutje geslopen. Daar waar staat 1952-1960, moet gelezen worden 1960-1962.

Op pagina 30 van dezelfde 'Sabat'

onder de kop Recensies (Thuisreis van het 3e bataljon Stoottroepen) staat (iets onder het midden van de kolom) het girarekeningnummer 14566, dit moet echter 14560 zijn.

Onze excuses hiervoor.

Tempo doeloe

Borneo (slot)

Zoals reeds in een voorgaand artikel in deze rubriek over het voormalig Nederlands-Indië gedurende de Japanse bezetting werd vermeld, begon de bevrijding van Indië in april 1944 met geallieerde (Amerikaanse) landingen bij Hollandia op de noordkust van Nederlands-Nieuw-Guinea. De 2e juli landden de Amerikanen vervolgens bij Noemfoer in de Geelvinkbaai.

In het westen van het marinegebied ordenden de Japanse regelars echter, ondanks de steeds verdere afbrokkeling van het door hen bezette gebied ten gevolge van de oprukkende geallieerde strijdkrachten, onverdroten verder door de inheemse bevolking steeds meer in te schakelen bij bestuursaangelegenheden. Ze maakten in dit kader op de 3e juli, op West-Borneo, een begin met de opleiding van Indonesische jeugdleaders. Aan het hiervoor in het leven geroepen opleidingsinstituut benoemden ze 78 Chinese leerkrachten. Een aantal daarvan deelden ze zelfs in bij de politie.

Op het olie-eiland Tarakan richtten de bezetters een afdeling van de Seinendan (een semi-militair jeugdcorps) op.

Op 18 juli vond in Tokio een regeringswisseling plaats. De als een exponent van de oorlogspartij bekend staande premier Tojo, werd vervangen door de als representant van de vredespartij gedoodverfde Koiso (22 juli). Ondanks deze regeringswisseling gingen de marine-autoriteiten in de Grote Oost, waaronder Borneo, onverdroten verder met het militariseren van de inheemse jeugdorganisaties. Eind juli vonden op Borneo grootscheepse keuringen plaats voor de Japanse marine. Op 8 oktober werd in Samarinda een meisjesafdeling van de Seinendan opgericht. Intussen namen de luchtaanvallen op de costelijke marinegebieden snel in omvang en frequentie toe. Tengevolge hiervan verloor de bevolking haar vertrouwen in de macht en

de uiteindelijke overwinning van de Japanners. Uiteraard zagen ook de Japanners zelf, hun territorium en macht steeds verder slinken, waarop ze reageerden met een verhoogde terreur tegen de inheemse bevolking onder het mom van complotbestrijding. Complotten die overigens slechts in de angstvisioenen van de bezetters bestonden.

Op 30 april en 1 mei 1945 startten de geallieerde landingen op Tarakan, voor de oostkust van Borneo. Ik zal u niet vermosien met een uitvoerige verhandeling over de langdurende gevechten om de oliegebieden en -installaties in dit strategisch belangrijke gebied, dat zou een afzonderlijk lang artikel vergen. Enkele gegevens wil ik voor de duidelijkheid van het totale oorlogsgebeuren op Borneo echter memoreren.

De landingen bij en op Tarakan werden uitgevoerd door hoofdzakelijk Australische troepen met steun van Nederlandse eenheden waaronder NICA (Netherlands Indies Civil Affairs) detachementen. Nederlandse zeestrijdkrachten ondersteunden tevens de landingsoperaties. Tarakan werd op 19 mei bezet. Het zou echter nog tot 23 juni duren voor de Japanse tegenstand in deze regio geheel was overwonnen. De strijd om dit oliegebied duurde 54 dagen. Al op 27 juni werd de oliewinning hervat. De hele maand juni 1945 bombardeerden geallieerde luchtmachtkrachten doelen op Borneo, onder andere Balikpapan. Landingen op het Britse gedeelte van Borneo (Serawak) vonden plaats bij Broenei, Labuan, Miri, Seria en Lutang.

De eerste juli landden de geallieerden bij Balikpapan dat op 4 juli op de Japanners was heroverd. In het zicht van een naderende Japanse nederlaag begonnen de Indonesische nationalistische strijdkrachten zich, overigens met instemming van de Japanners aan wie de voor hen negatieve ontwikkeling van de oorlog uiteraard ook niet ontging, geleidelijk

aan van de Japanse bezetter los te maken en een op de overname van de macht in Indonesië gerichte activiteit te ontplooiën. Ondanks het feit dat de geallieerden op Borneo de tegenaanval op de Japanners al waren begonnen, maakt Mohammad Hatta, na Soekarno de tweede man binnen de nationalistische beweging in Indonesië, in mei een grote propaganda-tocht voor een vrij Indonesië, over Borneo. Terwijl Soekarno de kleine Soenda-eilanden en Celebes bewerkte, Hatta keerde op 3 juni van zijn reis over Borneo op Java terug. Zijn reis had succes gehad, alhoewel de interesse voor de Merdeka (vrijheid) van Indonesië in de buitengewesten, c.q. Borneo, aanmerkelijk minder was dan bijvoorbeeld op Java en Sumatra.

Gedurende de maanden juni en juli werd op verscheidene plaatsen op Borneo gevochten en gebombardeerd. De Japanners traden in deze periode zeer hard tegen de bevolking op. Zo werden in juli bij Telcek Bojoes op Oost-Borneo, zonder vorm van proces twaalf Indonesiërs onthoofd, plus nog vier in Loa Koeloe. Op 30 juni hadden de Japanners bij hetzelfde dorp, in een mijn, tientallen mijnwerkers (kompels), samen met hun vrouwen en kinderen, in een mijnschacht gegooid. Deze slachtoffers vonden, op één na, allen de dood. Een andere Indonesiër werd in de kampong Tandjoeng Semalantakan vermoord. In weer een ander dorp, Koetei Lama doodden bewakers van een romushakamp (dwangarbeiders bij de Japanse stellingbouw), op 4 juli 30 ex-KNIL-militairen. Op 15 juli executeerden ze 60 inwoners van Balikpapan. Gedurende de maand augustus vermoordden de Japanners op Borneo 128 inheemsen. Begin augustus brak in de woeste gebieden langs de Kapoes-rivier een opstand uit onder de Dajaks. De Japanners stuurden 150 man naar het opstandige gebied, die op grote schaal inheemsen afslachtten. Ook na 15 augustus, de dag waarop Japan capituleerde, gingen deze 'scherprechters' onverdroten

door met deze terechtstellingen. Dit volksverzet, uit ontevredenheid met het Japanse optreden, mag echter niet, zoals na de oorlog wel is gesuggereerd, worden opgevat als een pro-Nederlandse rebellie. Na de terugkeer van de Nederlanders zou het duidelijk worden dat ook op Borneo, zij het minder dan op Java en Sumatra,

het verlangen naar nationale zelfstandigheid leefde. De propagandareis van Hatta, zo zou later blijken, had ook op Borneo vrucht afgeworpen. Maar de gebeurtenissen op Kalimantan, zoals Borneo nu heet, na het einde van de Japanse bezetting, valt buiten het bestek van dit relaas.

Wij hopen in een aantal volgende artikelen nader in te gaan op een ander gebied, van ons voormalig Nederlands-Indië, tijdens de Japanse bezetting, te weten Atjeh.

J. Zwaan

Mijn vlag zonder wimpel

In 1935 was ons nieuwe huis klaar en als 'finishing touch' werd er een vlag aangeschaft, compleet met vlaggenstok en houder. Waarom er toen geen wimpel bij werd gekocht weet ik niet. Waarschijnlijk was het vlaggenprotocol toen bij mijn ouders niet zo bekend.

Wat ik me nog heel goed herinner is, dat je in de betreffende winkel bij besteding van een bepaald bedrag een vogeltje mocht uitzoeken (!). Het werd een rijstvogeltje maar niemand dacht in die tijd nog bij 'rijst' aan 'nasi'.

De zorg voor de vlag werd aan mij toevertrouwd, want ik had immers ook het vogeltje gekregen. Nou, dat heb ik gewetenavol gedaan tot aan de oorlog. Het vogeltje was inmiddels overleden en de vlag moest onderduiken. De houder bleef gewoon aan de muur zitten, zodat de Duitsers toch konden zien, dat we een vlag hadden. Dat was een foutje. Toen de eerste Amerikaanse parachutist door onze straat liep, heb ik de vlag onmiddellijk uitgestoken, maar dat was iets te vroeg, bleek al gauw. We werden gewaarschuwd om de vlag weer binnen te halen, omdat een Duitse tankaanval dreigde. De tanks moesten terug, maar de begeleidende luchtaanval ging wel door, nog vóór ik de vlag kon binnenhalen. Sindsdien is mijn vlag dan ook een beetje gehavend. Bijgeleerd hebbend bij onze vlaggenparades in Indië, heb ik nadien een oranje wimpel aangeschaft en trouw bij voorkomende gelegenheden, al of niet met wimpel, de vlag uitgestoken en op tijd weer binnengehaald. Men kon aan mij een voorbeeld nemen.

De laatste tijd begin ik toch wat van mijn vaste vlaggenpatroon af te wijken en de oranjewimpel blijft nu vaak in de kast en soms gaat de vlag helemaal niet meer uit.

Ik zal u vertellen hoe dat komt. Ik zag op de televisie een uitzending van 'trouping the colour', waarbij bijna het complete Engelse vorstenhuis acte de presence gaf. Ook de Engelse Veteranendag met de hoogbejaarde 'Queen Mum' was jarenlang een feest voor het oog en het hart. Zij belichaamde de dank van de natie aan de Veteranen, die soms nog in de Eerste Wereldoorlog, maar meestal de Tweede onder haar man hadden gevochten.

In juli, op de nationale feestdag in België, was het nagenoeg voltallige koningshuis, inclusief ex-koningin Fabiola, aanwezig bij een grote parade in Brussel.

Wat zouden de Nederlandse Veteranen gebaat zijn met wat meer openlijke steun van ons eigen koningshuis. In september moesten we het in Roermond weer doen met de nieuwe Staatssecretaris van Defensie, met alle respect overigens. Hare Majesteit noch Haar Moeder zijn daar ooit onder ons geweest, terwijl we zeker voor een goede plaats zouden zorgen. Kroonprins Willem Alexander, inmiddels toch al Luitenant-Kolonel, bezoekt Joegoslavië, het dameshockeyteam bij de Olympische Spelen en de TVM-ploeg in de Tour de France om maar wat buitenplaatsen te noemen, maar is nog nimmer op 7 september met ons in Roermond geweest om onze doden te herdenken.

Ja, prins Bernhard was er eens, maar nadien nooit meer. Vorig jaar zond de Koningin de generaal Maas als haar vertegenwoordiger, waardoor de kranseleggers aan een protocol werden onderworpen. Velen voelden zich daardoor overvallen en waren er achteraf niet gelukkig mee.

Misschien is het goed dit eens hardop te zeggen. Ons is niet meer alle tijd gegeven en de tijd dringt. De officieren onder ons hebben een eed of belofte aan de Koningin afgelegd. Dat verbindt het leger met het gehele koningshuis, maar ook het gehele koningshuis met het leger!

In Engeland en België is dit blijkbaar vanzelfsprekend. Noblesse oblige. Adeldom verplicht.

Nee, ik denk dat ik mijn vlag tot wellicht betere tijden wat selectiever ga htsen. In ieder geval halfstok, maar toen Poncke's visum was verstreken gingen toch vlag en wimpel uit. Dan is het goed, dat je beide vast klaar hebt liggen.

Ro.

Weinig maatschappelijke waardering Indië-veteraan

Inmiddels is het vijftig jaar geleden dat de eerste positionele actie plaatsvond in voormalig Nederlands-Indië. Er is nooit veel maatschappelijke waardering geweest voor de veteranen die als dienstplichtig militair naar de gordel van smaragd zijn gestuurd.

Daar wil de Nederlandse regering nu enigszins verandering in brengen. Dinsdag 7 oktober 1997 debatteerde de Tweede Kamer opnieuw over de eenmalige uitkering die veteranen in blijde verwachting kunnen tegemoetzien en moet dienen als het rechtzetten van de onrechtvaardigheid die hen in de afgelopen halve eeuw is aangedaan.

In 1946 kregen 110.000 jonge jongens bevel om als dienstplichtig militair volk en vaderland overzee te dienen. Net bevrijd van vijf jaar Duitse onderdrukking moesten zij naar Indië. De Indië-oproep werd een feit en er was geen andere mogelijkheid om aan uitzending te ontkomen dan te deserteren. En op desertie stond een zware straf.

Wat er zich precies in Indië heeft afgespeeld lijkt nog steeds een mysterie. Zowel de Indië-veteranen als de politiek zwijgen in alle talen.

Foof

De media maakten de afgelopen maanden voorzichtig bekend dat de veteranen een eenmalige uitkering van f 1000,- kunnen tegemoetzien. In tegenstelling tot deze berichtgeving ontvangt slechts een deel van de veteranen eenmalig f 1000,-.

Fantastisch zo'n karige foof! Bijna net zo karig als het ontvangstcadeau terug in Holland na drie jaar trouwe dienstplicht in Indië; twee sinaas-appels en een afrekening van eventueel zoekgeraakte militaire kleding, welke van de soldij afgetrokken werd. Op naar de wederopbouw van Nederland. Geen tijd voor begeleiding: aan het werk!

Alle veteranen die na de vervulling van de dienstplicht in overheids-

dienst zijn gekomen, komen al helemaal niet in aanmerking voor de attentie van f 1000,-. Zij hebben volgens de Nederlandse overheid immers al financieel 'profijt' van de Indië-jaren die dubbel tellen, welke verrekend wordt met hun huidige pensioen. Maar de Staat der Nederlanden doet meer: mochten er rechthebbende veteranen inmiddels overleden zijn, dan krijgen hun eventuele weduwen het fantastische bedrag van f 1000,-. In eerste instantie kwamen alleen weduwen in aanmerking die konden aantonen dat ze tijdens de tijd dat de veteraan in Indië diende getrouwd was.

Dat laatste is sinds het kamerdebat van 7 oktober 1997 geen noodzaak meer.

Maatschappelijke waardering

Ik vind dat het zo langzamerhand wel eens hoog tijd wordt voor een generaal pardon aan alle veteranen en een volwaardige maandelijkse uitkering voor allen die in Indië gediend hebben. In het rijke Nederland waar miljarden worden besteed aan het vereffenen van al dan niet ogenschijnlijk maatschappelijk onrecht. Waar de vermeende gedupeerden massaal door maatschappelijke orga-

nisaties vertroeteld worden, in de hoop alsnog hun zin te krijgen. In een land dat altijd zo integer en zorgvuldig omgaat met slachtoffers van oorlogen elders.

De Nederlandse overheid eiste onlangs erkenning van Japan van oorlogsmisdaden in de gordel van smaragd. De toenmalige Nederlandse animeermeisjes zouden een uitkering van Japan moeten krijgen. Het is een schande hoe Nederland zijn eigen veteranen behandelt.

Herdenking

Roermond was één van de weinige gemeenten in Nederland die grond ter beschikking wilde stellen voor het plaatsen van een Indië-monument. Bij de jaarlijkse herdenking van Indië-slachtoffers aldaar zijn nauwelijks prominenten te vinden. Bij de dodenherdenking van 4 mei amper een woord van respect voor de Indië-slachtoffers.

Waarom stelt de huidige Nederlandse regering deze maatschappelijke onrechtvaardigheid niet daadwerkelijk aan de orde?

Koosje van der Horst,
dochter van een Indië-veteraan

Adreswijziging

Met ingang van 15 juli jl. is het Verzetsmuseum gevestigd in gebouw Placius, Amsterdam.

Het nieuwe adres is:
Plantage Kerklaan 61a,
1018 CX Amsterdam.
Tel. 020-6202535; fax 020-6202960;
email: verzetsmuseum@knoware.nl

(oud adres: Lekstraat 63, 1079 EM Amsterdam; tel. 020-6449797)

Begin 1999 opent het nieuwe Verzetsmuseum zijn deuren voor publiek.

Veteranenreis naar voormalig Ned. Nieuw-Guinea

Na de zeer geslaagde reizen met veteranen (KM en KL) in 1996 en 1998 organiseren we weer 2 reizen van 31 dagen, nl.:
reis 1 van 19 maart 1999 t/m 18 april 1999 en reis 2 van 17 september 1999 t/m 17 oktober 1999.

Voor een uitvoerig reisprogramma kunt u bellen met de marineveteranen:
G. van Wageningen 015-2561281
of H.H.M. Mergler
078-6913515

Indië-veteraan loopt 45.000 km

De 71-jarige Limburger Toon Nieskens loopt iedere week tweemaal een traject van 15 kilometer per keer, oftewel 30 km per week. En dat al 30 jaren lang. Tel maar uit!

Hij was als dienstplichtig militair in de jaren 1947-1950 o.a. korporaal-infanterist bij 5-12 RI in Manado (Noord-Celebes) en naderhand sergeant Militaire Politie op Java.

Uiteraard heeft hij zo de nodige loopkilometers afgelegd.

Terug in Nederland was hij amateurvoetballer en vervolgens voetbalscheidsrechter. En toen ook dat voorbij was, koos hij 30 jaar geleden voor wandelen met een behoorlijk tempo van 7 km per uur. Geen snelwandelen, wel snel wandelen.

Hij wilde gewoon 'aan de gang' blijven. Voor zijn plezier en voor zijn gezondheid. Maar óók voor zijn gezin, hun beide dochters en hun vijf kleinkinderen. Voor wie hij een fitte opa wenste te blijven zolang hem dat gegeven zou zijn.

Hij noemt zich zelf 'een trimmer'.

Volgens planning steevast op maandag en donderdag. Maar komt er iets tussen, dan schuift hij op naar dinsdag en vrijdag. Maar altijd één keer twee dagen er tussen, de andere keer drie dagen.

's Winters loopt hij tot zo'n 12 graden vorst, 's zomers gaat hij niet boven de 29 graden, of eventueel 's morgens vroeg.

"Geen onnodige risico's nemen met je zelf!", is zijn leuze.

"Ik begin de dag 's morgens met m'n longen lekker vol te zuigen voor het open raam, doe tien knie-buigingen en tien minuten gymnastiek en ik kan de dag aan!".

Ook met vakantie!

Vroeger ging hij met vrouw en beide dochters met vakantie naar de Duitse Eifel op 100 km afstand. Dat is zo gebleven toen de dochters het huis uit gingen. Nu komen ze met hun kinderen en mannen op weekend-bezoek bij oma en opa, die daar intussen al meer dan 25 jaar hun vakantie op dezelfde plek doorbrengen in een ruim

appartement aan de Ruhrsee. Naast geregelde wandelingen met zijn vrouw, maakt hij ook vijf solotrimitochten door het Eifelgebied, afstanden tussen de 15 en 25 kilometer.

Nationaal Indië-monument 1945-1962

Zijn woonplaats Linne ligt 6 km ten zuiden van Roermond, de plaats van het Indië-monument in Stadspark Hattem.

Hij is er met zo'n 10.000 andere sobats aanwezig tijdens de jaarlijkse dodenherdenking van onze achtergebleven makers op 7 september. Hij is ook present op de jaarvergadering van de Vereniging Oud Militairen Indiëgangers afdeling Limburg,

welke vergadering gehouden wordt in het paviljoen ter plaatse.

Maar hij is er óók met regelmaat te vinden op de terugweg van zijn voettochten door het Midden-Limburgse land. Even 'goeiendag' zeggen tot die ruim 6000 collega's en KNIL-ers, die ons voorgingen in de verre Oost. Hun namen zijn daar gegraveerd in 18 roestvrij stalen zuilen.

Dan met de hand aan de pet een 'saluut' voor het prachtige borstbeeld van Generaal Spoor. Daarna naar huis, geheel tevreden en dankbaar dat hij dit nog mag meemaken. Hij loopt nog steeds. Hoe lang nog, wie zal het zeggen?!

H. Schuurén

Uitreiking Draaginsigne voor Gewonden in Pijnacker

Op woensdag 19 augustus werd door de burgemeester J. de Prieële aan ons VOMI-lid D. van den Dobbelen het draaginsigne uitgereikt.

De burgemeester memoreerde dat waardering voor oud-Indiëgangers laat op gang was gekomen maar dat het hem verheugde dat sinds 1990

hierin verandering is gekomen. De voorzitter van Zuid-Holland Noord, de heer B. Weijs, overhandigde na zijn toespraak als herinnering aan deze dag een VOMI-polshorloge, terwijl de echtgenote een prachtig boekje kreeg aangeboden.

J.W. de Jong

Recensie

"De Lijkentrein"

'Waarom 46 gevangenen de reis naar Soerabaya niet overleefden'

Auteur: Ad van Liempt. Sdu Uitgevers Den Haag. Prijs f 29,90.

ISBN 90 12 08521 7.

180 pagina's. Geïllustreerd.

Paperback. Formaat 13,5 x 20,5 cm.

Een verslag van de Bondowaso-affaire in boekvorm.

Bij deze affaire kwamen op 23 november 1947, een halve eeuw geleden, tijdens een gevangentransport, per trein in Oost-Java, 46 gevangenen, bewaakt door mannen van de

Mariniers-Brigade (het was in de tijd van de zogenaamde positionele acties in Indië 1945-1950) door verstikking in gesloten goederenwagens, om het leven. Een uiterst treurige gebeurtenis.

De aanbidding van het eerste exemplaar van "De Lijkentrein" vond plaats op 18 november 1997 in een vermaard Amsterdams restaurant en werd opgevrolijkt door een uitmuntende warme Indische rijstmaaltijd.

Exemplaar nummer één van het boek werd aangeboden aan Prof. Hueting, die na de overhandiging een krankzinnige toespraak ten beste gaf. De naam Hueting zal in kringen van Indië-veteranen nog wel, zij het niet al te aangename, herinneringen oproepen. Hij toch was de man die in 1969 het militaire optreden van de Nederlandse Krijgsmacht in negatieve zin, tijdens een tv-interview startte.

De roemruchte psycholoog deed het in zijn 'rede' voorkomen alsof bijna alle, misschien wel alle, nog levende Indië-veteranen aan trauma's tengevolge van hun 'oorlogsmisdaden', gepleegd tijdens hun militaire diensttijd in het destijds Indië, lijden.

Een van de bij de presentatie aanwezigen, een allesbehalve politiek rechtsdenkende persoon, die het militaire optreden van de Nederlanders in Indië zeker geen goed hart toedraagt, merkte, na de toespraak van de vermaarde psycholoog, of moet het Spiegeloloog zijn?, mijns inziens terecht, op: "Ik heb de indruk dat deze

zeer geleerde heer zelf aan een levensgroot Indië-trauma lijdt". Zelf had ik mij tijdens de ontboezemingen van de meermalen al afgewraagd: "Is deze professor zelf misschien zwaar gefrustreerd?" Volgens mijn bescheiden waarneming ziet deze Spiegeloloog de geschiedenis van het optreden der Nederlandse Krijgsmacht in Indië destijds, in spiegelbeeld. Maar genoeg hierover. Niet iedere Indië-veteraan (de spreker is zelf Indië-veteraan) ziet ons optreden in het toenmalige Nederlands-Indië door dezelfde bril. Ik wil het na deze korte uitwijding nu met u over het boek van Van Liempt hebben.

De auteur, een medewerker van de NOS, is in alle opzichten een mens van deze tijd. Hij volgt en verwoordt naadloos de heersende trends, die in onze tijd opgeld doen ten opzichte van de Indië-veteranen. Zij deugden niet deze (oud-) Indiëstrijders. Basta. Het was een smerige oorlog. Uit. Het is weer het oude lied, iets goeds uit Holland ken ik niet. Als je dit boek met aandacht leest is er mijns inziens slechts één conclusie mogelijk: "Wat een stelletje morbide liederen waren die 140.000 Nederlandse militairen, die gedurende de jaren '45-'50 in de Gordel van Smaragd huishielden". Het werk van Van Liempt ademt dezelfde geest als de ons bekende films met titels als: 'De kampong brandt', 'Oeroeg', 'Tabeh Toean' en vele andere aan het thema 'Positionele Acties in Indië' gewijde artikelen, boeken, reportages en documentaires, waarvan de tendens is samen te vatten onder de noemer: "De 'duivels' van Spoor contra de 'engeltjes' van Soekarno". Hu, Hu.

Van Liempt probeert, volgens mij, nog wel objectief te zijn, maar wordt daar in belemmerd door een gebrek aan inlevingsvermogen met de geest van die jaren en de belevingswereld van de daar tot herstel van orde en rust door onze regering heengestuurde militairen.

Hij begrijpt de idealen en de mentaliteit van de daar destijds dienende oorlogsjeugd ten enenmale niet. En

de aard en het ontstaan van het conflict met Soekarno ontgaat hem.

Binnen dit kader wil ik even ingaan op de inhoud van hoofdstuk 2; 'De Situatie', dat de omstandigheden van de in Nederlandse handen gevallen Indonesische tegenstander behandelt. De auteur hekelt in dit hoofdstuk het feit dat deze gevangenen niet hoorlijk werden verhoord en berecht. Ze werden tot ergernis van de schrijver zonder bewijs of gerechtelijk proces, soms voor lange tijd, opgesloten. Tja. Mijns inziens een nogal nateve ergernis. In feite niet veel meer dan zeepbellenblazerij. Weet de schrijver deze regelen niet dat we formeel weliswaar geen reguliere oorlog voerden maar dat we, eufemistisch gezegd, politieel optraden, terwijl we in werkelijkheid een reële oorlog voerden?

In een oorlog worden krijgsgevangenen gemaakt, niet bij politieke acties. Krijgsgevangenen (in het boek, en zelfs in officiële, geciteerde stukken, wordt onterecht de kwalificatie krijgsgevangenen vaak gebruikt) sluit men in geval van oorlog op in een kamp, dan is men er van af. Niet alsof het destijds in Indië. Daar moesten gevangenen, uitgaande van de fictie dat de daar dienende militairen politie-agenten waren, worden overgedragen, formeel, aan justitiële instanties, die ze vervolgens, wegens gebrek aan bewijs voor strafbare feiten, weer vrij lieten. Waarna de heren in ijltempo naar hun gebieden en beneden terugkeerden. Het kwam dan ook voor dat één en dezelfde tegenstander door hetzelfde Nederlandse peloton drie, vier of zelfs meerdere keren, werd gearresteerd. Met als gevolg dat de betrokken militairen, ten einde raad, de recidive-pelopper, terrorist, extremist, vrijheidsstrijder of guerrilla liquideerden. Er waren geen krijgsgevangenenkampen. De meeste als excessen opgevoerde incidenten kwamen uit deze schimmige situatie voort. Het is dan ook zonneklaar dat niet in eerste instantie de militairen voor deze ellende verantwoordelijk waren maar de machthebbers in Den

Haag en Batavia en wel voor 100 %, niet voor 99,9 %, maar voor 100 %.

De Bondowaso-affaire was ongetwijfeld een uitiem betreurenswaardige gebeurtenis en ik wil de omstandigheden waaronder deze plaats vond niet goedpraten. Voor mij blijft het echter een hoogst bedroevend incident. Het ging in dit geval ook niet om liquidaties, maar om stomiteiten van vele militairen, van hoog tot laag. In het boek wordt deze zaak minutieus uitgemeten. En dat was ook wel nodig als men over één affaire een heel boek moet vullen. Het werkstuk is niet langdradig, want het is vlot geschreven, maar wel zeer uitvoerig.

Overigens heb ik wel mijn twijfels over het waarheidsgehalte van de getuigenverklaringen, zowel van de Nederlanders als van de Indonesiërs. Ze zijn mij te eensluidend. Uit ervaring weet ik hoe de herinneringen van getuigen en deelnemers aan gebeurtenissen, na zoveel jaren, tot gestandaardiseerde verhalen zijn geworden. De vaak tot een routineus relaas gestolde verhalen zijn opgesmukt, aangevuld met later verkregen kennis en ontwaarden vaak in apologetiek of zelfverheerlijkingen. Er vallen stukken weg in het geheugen. Ze worden bijgekleurd met ideologische, religieuze en politieke wanseligheden. Hetzelfde geldt helaas ook voor zogenaamd authentieke documenten. Gedurende mijn veeljarige archiveris-bestaan heb ik, dit als voorbeeld, vele patrouille-rapporten uit de tijd dat ik (wij) in Indië dienden onder ogen gehad, waaronder verschillende rapporten, verslagen en nota's betreffende acties e.d. waarbij ik zelf betrokken ben geweest. Mij viel daarbij op dat de betreffende documenten vaak, zoal niet meestal, onjuistheden, onvolkomenheden, weglatingen en onvolledigheden vertoonden. In veel gevallen gaven de stukken een geflatteerd beeld van de werkelijkheid. Was de onderzoeker die zijn wetenschap louter, zonder checking of evaluatie, op perkamenten bouwt. En deze constatering geldt heus niet alleen voor actie- en patrouille-rapporten van het Nederlandse leger in Indië. De auteur besteedt verder veel aandacht aan de rechtszaken tegen de verdachte mariniers (bewakers en organisatoren van de dodentreinreis).

We worden deelgenoot van het triviale gekissebis tussen militairen onderling en civiele ambtenaren over de schuldvraag van het ongeluk. Veel trivialiteit en onverkwikkelijke schuldtafschuiverijen worden ons meegedeeld. De verhoren van de Indonesische overlevenden der lijken-trein en de bewakers en de voor het transport verantwoordelijke officieren, worden uitpuittend gememoreerd. Het valt daarbij op dat de sympathie van de auteur/onderzoeker duidelijk uitgaat naar de Indonesische slachtoffers, zonder rekening te houden met de activiteiten die tot hun gevangenneming hadden geleid. Aan hun verhalen twijfelt de schrijver kennelijk nooit. Ten opzichte van de verklaringen van de Nederlandse militairen staat de schrijver hogelijk sceptisch, zo niet uitgesproken antipathiek. Het schijnt in Nederland zo langzamerhand bon ton te zijn er van uit te gaan dat de Nederlandse militairen in het destijds Indië fout waren en de Indonesische tegenstanders smetteloos. De bekende goed-fout doctrine die ten opzichte van NSB-ers, cum suis, tegenover b.v. communisten na de Tweede Wereldoorlog, in navolging van dr. L. de Jong's geschiedschrijving gold en decennia lang bleef gelden. De ene groep, bestaande uit aanhangers van een alleszins moordlustige en wrede ideologie wordt dit niet aangerekend, want ze meenden het goed. De andere groep verbonden met een te vergelijken ideologie en regiem mocht niet worden vergeven. Hoe lang is dat meten met twee maten gebleven? Nu schijnt, op instigatie van een nieuw politiek bestel (paars) daarin verandering te moeten komen. Verzoening om der wille van de pecunia... Het volk, en in het bijzonder de mediaverzorgers, de politici, de kerkelijke voormannen en linkse intellectuelen, zijn echter niet zo gauw te bewegen hun oude vooroordelen en sympathieën te verloochenen, ze hebben er daarvoor te lang in geloofd. Deze bewonderaars van zeer ontrise regiem erkennen liever geen fouten en vergissingen. Zij zijn toch het denkende deel der natie! En daarom hebben deze denkers er kennelijk behoefte aan een andere, straffeloos te discrimineren, te beledigen en als het absolute kwaad af te schilderen doelgroep. En wie zou men daar beter voor kunnen uitverkiezen dan de

Indië-veteranen, een toch al als een stel boeven gestigmatiseerde minderheid. En zo geschiedde. Wij Indië-veteranen zijn intussen al vele decennia gewend aan schimp en beledigingen. Maar wij hebben ondanks het feit dat wij de voorgekomen excessen in Indië niet ontkennen, maar ons desondanks onrecht is aangedaan, de lastercampagnes tegen ons moeten verduren. De overgrote meerderheid van de Indië-veteranen heeft ondanks alle beweringen van het tegendeel, en hardnakkig protesterende tegen de generalisering en criminalisering van de Indië-militairen, een rein geweten. Het waren onze regeerders uit die barre jaren, '45-'50, die door onbekwaamheid en arrogantie, zelfingenomenheid en stupiditeit het schone Insulinde hebben gemetamorfoseerd tot een lugubere dodenakker. Wij beschuldigen, l'accuse. Lees dit boek en laat uw geweten oordelen, sobats en lezers buiten de orde der op de mesthoop der geschiedenis geworpen strijders voor het vaderland, qua patet orbis.

J. Zwaan

Onthulling gedenksteen te Oostflakkee

Op 15 augustus jl. toen in Den Haag de jaarlijkse herdenking plaats vond bij het Indië-monument, werd in de gemeente Oostflakkee, waartoe behoren de woonkernen Achthuizen, Den Bommel, Ooltgensplaat en Oude-Tonghe, een gedenksteen onthuld voor de militairen die zijn overleden in het voormalig Nederlands-Indië in de periode 1942-1945 en in de periode 1945-1950. Vier militairen in de eerste periode en één in de tweede periode. Op de laatste steen staat helaas geen naam vermeld omdat de nabestaanden dat niet wilden. Op deze gedenksteen, die geplaatst is op de algemene begraafplaats te Oude-Tonghe, is daar waar het de periode 1945-1950 betreft, alleen ons logo en een gedicht vermeld.

De gemeente mocht zich in een grote belangstelling verheugen waaronder zeer veel nabestaanden en ook mevrouw A.M.A. van Ardennes-van der Hoeve, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Burgemeester A.J.C. van Pelt begon zijn toespraak met de vraag "Wanneer kunnen we nu eindelijk eens ophouden met herdenkingsbijeenkomsten? Het antwoord is mijns inziens nog eenvoudiger dan de vraag, namelijk nooit." en hij ging

verder met "Om wille van de vrijheid zijn er - vaak jonge - mensen gesneuveld. Hoe zouden wij het kunnen verantwoorden om die mensen niet meer te gedenken? En ook voor degenen die het wel hebben overleefd; hoe moeten wij hen duidelijk maken dat

we het niet meer zo belangrijk vinden om te gedenken?

Voorzitter Ger de Jong, VOMI afd. Zuid-Holland Zuid, had zijn toespraak aangepast aan de Tweede Wereldoorlogperiode in het voormalig Nederlands-Indië en hij memoreerde de vele verschrikkingen die de krijgsgevangenen militairen en burgers hebben moeten ondergaan. Hij bedankte tevens ons lid en initiatiefnemer Teun van Kempen, die zich op bijzondere wijze heeft ingespannen voor de realisatie van deze gedenksteen.

Na de toespraken werd de gedenksteen onthuld door de burgemeester en één van de nabestaanden. Bloemen werden gelegd na twee minuten stilte en de plechtigheid werd afgesloten met het spelen van het Wilhelmus door een plaatselijk muziekkorps.

In het gemeentehuis werd nog nagepraat en kreeg de burgemeester uit handen van voorzitter Ger de Jong het beeldje de 'Sawahtrapper' als herinnering aan deze dag aangeboden.

Zuid-Holland Zuid

Legermuseum

Soldatensouvenirs in Batik 1945-1950.

'Souvenirs in Batik' is een bijzondere tentoonstelling van batikdoeken, die o.a. diverse onderdelen hebben laten vervaardigen en die als herinnering aan de diensttijd in Indië door Nederlandse militairen mee naar huis zijn genomen. Doeken met traditionele Indonesische randversieringen, bloemmotieven, landschappen, dieren en de kentekenen van die onderdelen.

Authentieke filmbeelden, foto's en een historische scene maken de sfeervolle tentoonstelling compleet. Buiten deze tentoonstelling heeft het Legermuseum natuurlijk nog veel

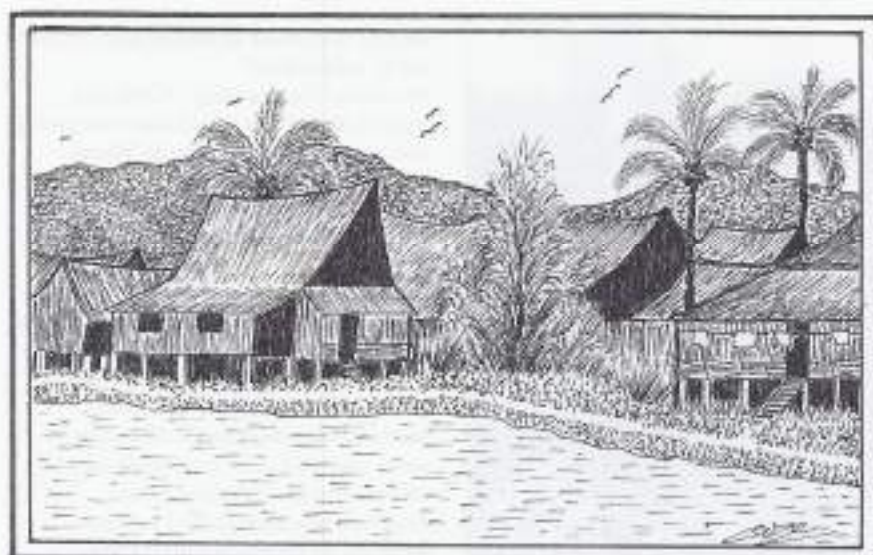
meer interessants te bieden en het loont alleszins de moeite om eens een bezoek te brengen. U zult er geen spijt van hebben. Op vertoon van de veteranenpas behoeft men geen entreegeld te betalen.

Met openbaar vervoer (trein) is het ook gemakkelijk te bereiken. Het is op loopafstand (minder dan 10 minuten) te bereiken en is gelegen in de Korte Geer 1 in Delft.

Openingstijden:

dinsdag t/m vrijdag	10.00-17.00 uur
zaterdag, zondag en feestdagen	12.00-17.00 uur
maandag, 1e kerstdag en 1 januari	gesloten.

Djalan kaki

Kampong Pulau Panggung, getekend door C.v.d. Heuvel

Patrouille naar Babatan

Wij vertrokken in de vroege morgen-uren van 19 januari 1949 vanuit ons detachement Pulau Panggung, in zuid-westelijke richting naar de kampong Babatan, waar volgens inlichtingen zich een sterke bende zou bevinden. Het ging over steile berg-hellingen en over slipperige berg-paadjes. Door de aanhoudende slag-regens - natte moesson - was alles in een modderpoel herschapen.

Omstreeks 2 uur in de middag arri-veerden wij bij deze kampong, welke in een dal lag. Vanuit onze hogere positie zagen wij al gauw wat bende-leden (peloppers) in hun zwarte uni-formen rond lopen. Er werd direct wat mortiervuur op de kampong gelegd, waarna vanuit de kampong een door-dringend gehuil opsteeg. Zo het was gelijk: 'Madjoel' ataqueren, en storm-den we naar beneden de kampong in. Na wat tegenvuur afgegeven te heb-ben, kozen de peloppers het hazen-pad, al vluchtende onder ons vuur, over de sawah's de oetan - rimboe - in.

Dan, tot onze verbazing, kwamen wij juist op tijd om 5 mannen van de doe-soen-politie te ontzetten, als de pelop-pers bezig waren voorbereidingen te

treffen om deze pro-Nederlandse poli-tie een kopje kleiner te maken - pot-tong leher - te onthoofden. Ons mor-tiervuur gooide echter roet in het eten. De bende werd uit elkaar ge-slagen en de nodige verliezen toe-gebracht. Buitgemaakt werd een voorlaadkanon, 5 landmijnen, hand-granaten, Japanse samuray-zwaar-den, ammunition en als gewoonlijk veel propagandabiljetten, enz. Wij overnachtten die nacht in de kampong en keerden de volgende morgen terug naar ons detachement Pulau Panggung.

Deze patrouille stond onder leiding van Luit. C. van Beurden. Aan onze zijde werden geen verliezen geleden. De bende trok zich, na deze actie, dieper in de rimboe terug. Een andere patrouille was over. Selamat djalan!
dan Selamat malam.

Sobat C. van den Heuvel,
Australia

Militaire muziekkorpsen

Reeds enige jaren ben ik bezig met een onderzoek naar Nederlandse militaire tamboerkorpsen.

Ik zoek nadere inlichtingen en foto's betreffende de volgende overzeese muziek- en/of tamboerkorpsen:

- Marinekapel Soerabaja; opgericht ca. 1926; werkte in 1931 te Singapore mee aan een taptoe t.g.v. de Wereldtentoonstelling, Opgeheven in 1942.
- Tamboerkorps A-Divisie Mariniers (of 2 Divisie ?) Soerabaja; opgericht veertiger jaren; opgeheven in 1950. Bij terugkeer in Nederland blijken alle instrumenten te zijn zoekgeraakt.
- Prins Bernhard-Kapel; opgericht 1945 te Assen; in 1946 naar Indië en in 1947 weer naar Nederland.
- Matrozenkapel MLD Soerabaja; gelegerd op Morokrebangun; opgeheven in 1949.
- Matrozenkapel Nieuw-Guinea; eerst Hollandia, later Biak; opgericht 1951; opgeheven 1962.
- KNIL-muziek- en/of tamboerkorpsen.

Reacties gaarne aan P.L. Grootemaat, OVIC, Kasernen Kamp Holterhoek, Antwoordnummer 601, 7130 VJ Eibergen.

Opsporing verzocht

Sobat C. de Haas is op zoek naar zijn vriend Joop van de Berg (rechts op de voorgrond op de foto). Mogelijk dat iemand zich op de foto herkent. C. de Haas zit rechts midden achter J. v.d. Berg. De foto is genomen op 4 april in Klender (Java) en het onderdeel is 4-1-8 R.I. (U-Brigade).

Uw reacties gaarne zenden aan C. de Haas, 64 The Clubhouse, Soorley St., Tweed Heads Sth, NSW, 2486 Australia.

Sobat C.A.M.Th. de Jong heeft enkele jaren geleden een artikel in onze "Sobat" geschreven onder de kop "De Tijgerbrigade".

Door een verhuizing is het betreffende nummer van "Sobat" in het ongereede gekomen. Wie kan dhr. de Jong aan het nummer helpen, waarin bovengenoemd artikel is opgenomen. Reacties gaarne doorgeven aan dhr. C.A.M.Th. de Jong, Postbus 10012, 3505 AA te Utrecht.

Sobat T. Ch. Geerling is voor de te houden 2e reünie in het voorjaar 1999 op zoek naar verschillende personen, die gediend hebben bij: 7 - 8 - 9 en/of 10 I.B.W. (RIMI) en/of bij de eerste, tweede of derde H.H.P. (Hulp Herstel Plaats).

Diegenen waarvan hun adres nog niet bekend is bij de reünie-commissie, wordt verzocht om contact te gaan opnemen met het secretariaat van de reünie-comm., dhr. F.Ch. Geerling, Grootmaat 3, 6903 XA te Zeevenaar, tel. 0316-525175.

Sobat T. de Jonge (5e Bat. Gren.) is op zoek naar de schrijver van onderstaand gedicht.

Eén van de maten van T. de Jonge vond dit gedicht in zijn laatste dagboek 1950. Hoe die het gedicht gekregen heeft, wie het geschreven heeft, misschien Job Sytzen?, en waar het gepubliceerd is, wist hij niet meer. Wie iets kan mededelen of informatie heeft betreffende dit gedicht, gelieve contact op te nemen met sobat T. de Jonge, Monnickendammerijweg 16A, 1452 PK IJpendam. Tel. 020-4361886.

"Tropendienst"

*Ben ik een schip dat stuurloos stormen volgt?
Of navigeert Gij draadloos beter dan ik zelf?
Is dit de koers die buiten mijn bestek
de Goddelijke route naar de haven wordt?*

*Was het Uw hand die mij de vijl ontwong?
Uw wil dat ik de akker en de spa verliet?
Uw ademtucht waarvoor de zeepbel sprong
van plan en droom?
Deed gij dit alles niet?*

*Hebt gij de meisjes-armen losgemaakt?
Die laatste kus met jaren uitgewist?
Hebt Gij mijzelf zo stug en hard gemaakt,
dat zij in mij straks alle jeugd vermist?*

*Omdat ik dit geloof dat Gij dit hebt gedaan.
Mijn marsorder door U getekend is.
Uw ogen m' in mijn opdracht gadeslaan.
Weet ik, dat ik nog koers noch einddoel mis.*

Monument Haaksbergen

(Een ingekort verslag)

Op 29 mei 1954 wordt op de Brink in Haaksbergen een monument onthuld ter nagedachtenis van drie in het voormalig Ned.-Indië omgekomen Haaksbergse militairen, t.w. W.A.J. ten Hoopen, E. v.d. Kolk en H.G. Lefsrink. Op 29 okt. 1988 is er een grootse herdenking bij het monument, gevolgd door een reünie van alle Haaksbergse Indië-veteranen, welke

bijgewoond wordt door B. en W. (met burgemeester Gabor) en door het bestuur van de VOMI.

In 1991 komen er heel voorzichtige geluiden om het Indië-monument te verplaatsen, wegens het steeds drukker wordende verkeer en verdere herbouwing in de directe omgeving. Op 17 mei 1994 wordt er een brandbrief naar de werkgroep 4 mei verzonden over een teleurstellende gang van zaken rond de herdenking ter plaatse.

den over een teleurstellende gang van zaken rond de herdenking ter plaatse.

Op 2 sept. 1994 wordt een afschrift van deze brief verzonden naar commissies, participierend in de gemeenteraad.

Hiermede komt een mogelijke verplaatsing van het Indië-monument weer in zicht. Er komt een voorstel om drie bestaande oorlogsmonumenten door een kunstenaar te laten samenvoegen tot één monument.

In maart 1997 wordt begonnen met de bouw van het monument.

Op zondag 4 mei 1997 wordt het monument, voorafgegaan van de jaarlijkse herdenking, opnieuw onthuld. De omgekomen Haaksbergenaren in Indonesië, krijgen nu in de toekomst aandacht op het niveau als andere Haaksbergse oorlogsslachtoffers. De familieleden en de Indië-veteranen zien nu tegelijkertijd het monument daar waar zij het willen hebben, nl. in het midden van de belangstelling op een centrale plek in Haaksbergen.

Piet F. Berends

Sluitingsdata inzenden kopij

nr. 62	26-10-1998	decembernummer
nr. 63	28-12-1998	februarinummer (1999)
nr. 64	22-02-1999	aprilnummer (1999)

Verenigingsnieuws

Drenthe/ Groningen

Secr. J. Plat, Sassenbergen 71
9531 GW Borger
Tel. 0599-235666

Allereerst een terugblik. De **Veteranendag in Dalen** van 4 juli '99 behoort weer tot het verleden. Een verslag hierover heeft u van de hand van de redacteur van "Sobat", dhr. Roelof Grit, kunnen lezen. Van onze kant daarom nog even iets over het wel en wee van de VOMI-stand. Voor alle medewerkers aan deze stand is het een zeer drukke dag geweest. Vanaf 10.00 uur is men constant bezig gehouden met het beantwoorden van vragen van allerlei aard. Maar ook velen onder u kwamen langs voor gewoon maar een praatje. Allemaal hartelijk bedankt voor uw bezoek en de goede woorden die u ons als bestuur hebt doen toekomen. Al met al een zeer gezellige dag voor de medewerkers aan de VOMI-stand. We hebben deze dag nog weer een vijftien-tal nieuwe leden mogen inschrijven, maar dat moet u dan wel in het landelijk beeld zien. Alle medewerkers nog hartelijk dank voor uw inzet en hierbij een bijzonder woord van dank aan Anneke v.d. Vis voor de goede verzorging namens de afdeling Dalen. De voorzitter van "DAMETIN", dhr. Gerrit Rotman, de grote organisator van deze telkenjare terugkomende dag, willen wij u namens allemaal van harte geluk wensen met de koninklijke onderscheiding, die hem aan het begin van deze dag door de burgemeester van de gemeente Coevorden werd opgespeld. Ook de medeorganisatoren in Dalen hartelijk dank voor uw grote inzet. We vergeten het vaak, maar het moet allemaal toch maar weer even belangeloos gebeuren. Hartelijk dank voor deze geweldige dag.

Ook de **Veteranendagen in Havelte** van onze eigen vereniging behoren weer tot het verleden. Een behoorlijke klus is weer door het bestuur geklaard en als u nu maar tevreden bent over het gebodene van deze dagen, dan zijn de organisatoren ook weer zeer voldaan. Zullen we maar gewoon doorgaan met de organisatie voor het jaar 1999?

Mochten er onder u nog zijn die eigenlijk 13 nov. a.s. ook nog wel graag naar Assen zouden willen gaan, probeer het dan nog eens bij het secretariaat.

Bijeenkomstenagenda Afdeling Assen

18 nov. a.s. in "De Aanleg" te Deurze, schrijft de secretaris van de afdeling, komt dhr. Goert Folkers met een diarisserie. Ditmaal over Sumatra en Borneo. Hij heeft er weer een prachtig verhaal bij en we zullen ons dan ook absoluut niet vervelen. Mogelijk ook nog andere beelden. Denkt u aan onze verloting?

Heeft u 16 sept. jl. op de eerste bijeenkomst ook zo genoten van de dia's over het stroomdallandschap van de Drentse A?

Afdeling Groningen

Ondanks de uitgebreide circulaire die u allemaal heeft ontvangen van het secretariaat over wat er de komende winterperiode op de rol staat, nog even de data voor het verdere verloop van dit jaar. 8 oktober komt Roelof Grit met een film over Indonesië. Men wil dan praten over het programma voor de bijeenkomsten die in februari en april '99 zullen volgen. Zoek de circulaire nog even weer op als u wilt. Er worden nog een paar heel belangrijke gesprekspunten genoemd. U weet het. "De Bunker" aan de Heereweg. Aanvang: 13.30 uur. Graag een prijsje meenemen voor de loterij of bingo.

Afdeling Hoogeveen

Deze afdeling maakt u nogmaals attent op de contactmiddag van 15 okt. a.s. in de "Maurits Hof". Aanvang: 13.30 uur. De schoorsteen moet blijven roken, dus graag een prijsje van uw kant voor de verloting. De secretaris van de afdeling, dhr. H. Giethoorn, was genoodzaakt door allerlei andere werkzaamheden, het secretariaatswerk van de afdeling te beëindigen. In zijn plaats is aangetreden, dhr. R. Bremer, Kometenlaan 71, 7904 CK Hoogeveen, tel. 265337. Welkom hr. Bremer en alle succes voor de toekomst.

Afdeling Dalen

5 nov. a.s. in Hotel "Cornelis" komt deze afdeling bij elkaar. Men begint ook hier om 13.30 uur. Iedereen is van harte welkom. Ook hier graag een prijsje voor de verloting.

Afdeling Meppel

Hier komt men altijd bij elkaar bij "Waanders" in Staphorst. De eerste keer van dit seizoen op 4 nov. a.s. Men begint ook hier om 13.30 uur. Het meenemen van een prijsje wordt ook hier zeer op prijs gesteld. Het bestuur heeft haar uiterste best gedaan voor het maken van een leuk programma en men rekent gewoon weer op u deze middag.

Door het overlijden van Roelof Hauwla, heeft men een nieuw bestuurslid moeten zoeken. Dhr. J. Winters uit Havelte is bereid gevonden de open gevallen plaats in te nemen. We wensen hem alle succes voor de toekomst.

Hartelijk dank

Voor alle kaarten, brieven, telefoontjes, bloemen enz., die ik van u mocht krijgen ter gelegenheid van het feit dat ik een koninklijke onderscheiding mocht ontvangen. Erg gewaardeerd.

J. Plat

In Memoriam

De afgelopen periode zijn ons door de dood ontvallen:

G. Hilbrands Emmercompascuum
22 juni '98.

A. Wiegers Orvelte 10 juli '98.

J. Visser Bedum 18 aug. '98.

We wensen de betrokken families de warmte en de liefde van hun naasten toe bij de verwerking van hun geliefden. Onze oprechte deelneming.

J. Plat

Flevoland

Secr. Hof 75

8212 XN Lelystad

Tel. 0320-232386 / 06-51185814.

Na een betrekkelijke periode van rust, (Tangsi "Kolkzicht" was i.v.m. vakantie 18 juli gesloten), stonden de "poorten" van onze Tangsi weer wijd open om zoveel mogelijk sobats te ontvangen. Nadat alle voorbereidingen "gepleegd" waren, kon de voorzitter de bijeenkomst openen met een welkom. Allereerst was daar een stil saluut aan onze overleden sobat Herman Muller, hierna ging een speciaal welkom uit naar de nieuwe leden en zij die voor het eerst aanwezig waren. Maar een bijzonder welkom was er voor onze speciale gasten uit Semarang. Op uitnodiging van Jan Otto waren Erlina en Ronni met hun 4 maanden oude baby uit Semarang naar Amsterdam gekomen in verband met de hartewens van Erlina om hun dochtertje te laten dopen. Wij mochten met een aantal sobats van dit unieke gebeuren op zondag 23 aug. getuige zijn. (Kennelijk hebben die Blanda's het destijds nog niet zo rot gedaan in Indië). Namens de kleine Rita werden alle aanwezigen door Jan op een versnapering getraceerd. Hierna vond het normale gebeuren weer zijn gang en werd er een aanvang gemaakt voor de eerste bingo-ronde. Piet van de Bom had zijn toko met Indische artikelen geïnstalleerd, alle droge kolen waren gelaafd, tranen gedroogd en zo kon de strijd met de feestelijke "stormbaan" beginnen. Onder veel bijval, vooral onze Fons Karthage was weer druk in de weer, werden alle hindernissen met gemak genomen. Kennelijk was iedereen, dankzij de "rust"-periode in goede

conditie. Slechts onderbroken door de voortreffelijke lunch van ons "Gouden Bar-team" verliep verder alles naar wens. De tuinet kwam goed terecht. Onze Semarangse gasten wonnen enkele leuke prijzen en zo naderden wij alweer de eindfase van deze bijeenkomst en mocht de voorzitter om ± 16.15 uur het officiële gedeelte van deze dag sluiten met dank voor ieders aanwezigheid en inzet en wenste allen wel thuis. De oproep van de voorzitter, "vele handen maken licht werk", sorteerde effect. De zaal was zo aan de kant, hartelijk dank. Ondanks "verwoede" pogingen zijn wij er nog niet in geslaagd positieve resultaten te boeken, wat betreft een "pleisterplaats Lelystad, edoch de aanhouder wint, zo ook VOMI-Flevoland. Maar wij komen terug in Dronten. Op 19 september zijn wij weer in Tangsi "Mata" (gebouw het OOC), Copernicuslaan 7 te Dronten. We zijn daar weer met o.a. "Vader Abraham, Hans Schaap muziek-"Back to disco". Een nieuw Drontens "Bar-Team" zal ons daar verzorgen en verwennen met soep en lunch etc. etc. Wij willen er een daverend feest van maken. Ook is er de bingo en laterij aanwezig, want de financiële-schaarste van de club moet blijven roken. Graag tot ziens in Dronten.

10 oktober zijn we weer in onze trouwde tangsi "Kolkzicht" met een even vertrouwd programma, dat gelukkig nimmer afgezegd wordt. Wij trachten iedere bijeenkomst iets nieuws te brengen. Deze keer waarschijnlijk de Play-back Show met een nieuw programma. Op deze bijeenkomst zien wij u graag verschijnen, doch wel tijdig, uiterlijk de donderdag voor de bijeenkomst een telefoontje van uw komst. Dit i.v.m. de lunch enz. Het zijn vrijwilligsters die ons ter wille zijn. Zij verdienen ons respect en anders grijpt u in het vervolg naast de lunch.

Deze oproep betreft alle bijeenkomsten, nu en in de toekomst.

Selamat Djalat, Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drostlaan 68

8303 EE Emmeloord

Tel. 0527-616717.

Op dit moment, midden augustus,

staan onze activiteiten nog op een laag pitje, zodat er weinig nieuws te melden is. Het programma voor het komende winterseizoen is echter voorbereid en dit programma hebt u reeds in de vorige "Sobat" kunnen lezen. Wanneer u dit onder ogen krijgt is waarschijnlijk de eerste bijeenkomst (13 oktober, Wouterswoude) reeds voorbij.

De eerstvolgende is dan op 17 november te Koudum. De leden in ZO-Friesland ontvangen daarvoor een uitnodiging.

Van Dr. Wiemer ontvingen we bericht dat hij, vanwege persoonlijke omstandigheden, niet meer beschikbaar is voor het verrichten van medische keuringen t.b.v. het vernieuwen van het rijbewijs. De meesten van ons hebben hun eerste keuring achter de rug zodat we, wat dat betreft, weer een aantal jaren verder kunnen. Wij zeggen Dr. Wiemer dank voor de bereidwilligheid om deze keuring te verrichten tegen "veteranentarief". We hopen hem nog vele jaren als lid in ons midden te hebben.

Dan is het lange deze weg nog wel eens nuttig te wijzen op de financiën van "onze" Stichting Indië Monument Friesland. Zo u weet ligt het onderhoud van dit monument geheel in handen van het stichtingsbestuur. Zij kunnen dit betalen door de donaties van de leden, meestal de veteranen. Om het onderhoud in de toekomst te waarborgen wordt er een fonds gevormd en het is daarom van belang dat er veel donateurs zijn. Nog lang niet alle leden van VOMI-Friesland zijn ook donateur van de stichting en wij roepen hen daarom hierbij op om hun steentje bij te dragen, ook al is dat "steentje" nog zo klein. Alle beetjes helpen tenslotte.

Reeds enige malen is het monument door vandalen beschadigd en beklad en herstel kost handen vol geld. En wat dacht u van de jaarlijkse herdenking, ook hieraan hangt een kostenplaatje en we willen dit als oud-Indiëgangers toch graag in stand houden. We zijn dit zelfs verschuldigd aan onze geëneuvelde makers.

U kunt zich als donateur aanmelden bij de penningmeester van de stichting en dat is de heer R. Cramer, Van Leeuwenhoekstraat 3, 9921 TZ Leeuwarden, tel. 058-2661726.

Stel niet uit tot morgen wat u vandaag nog kunt doen.

Henk Leeman

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham
De Kraan 60
5056 EC Berkel Enschoot
Tel/Fax 013-5323899.

Welkom

In de maanden juli en augustus hebben vele tientallen Veteranen gereageerd op de goed verzorgde en uitgebreide mailing, die onze secretaris onder niet-leden tot in België toe had verstuurd. Half augustus was de aanmeldingsstroom nog niet opgedroogd. We zijn inmiddels de 1300 ledengrens gepasseerd en dat geeft ons de extra sterkte, die we in onze (eindige) toekomst nog hard nodig zullen hebben. De nieuwe leden hebben dit ook begrepen.

Daarom is hier een woord van welkom op zijn plaats. Laten we elkaar de komende jaren niet uit het oog verliezen.

Onderhand kan toch geen Veteranen in Brabant-Oost meer zeggen, dat hij nooit van de Vomi heeft gehoord. Dat is voor een groot deel te danken aan het vele en systematische werk, dat onze secretaris verricht heeft om in

contact te komen met niet-leden. Gelukkig is ook dit jaar de reactie weer hartverwarmend geweest. We gaan toch gewoon nog even door?

Wim de Rooij, voorzitter

Bijeenkomst Oss 30 juni

Een goedgevulde zaal, een gezellige middag en weer nieuwe leden geboekt. Een sobat uit Helmond kwam zich hier zelfs opgeven, nadat hij in Beek en Donk verzuimd had.

Gewondenkruis voor A. Dielissen

Eén van onze leden van het eerste uur, Toon Dielissen, ontving uit handen van burgemeester T. Rombouts uit Den Bosch op 22 juli het gewondenkruis in zijn woning te Rosmalen. Mevr. Dielissen heeft nu niet alleen haar man hiermee zien onderscheiden, maar ook haar inmiddels overleden broer Janus van Rosmalen, voor wie het echtpaar Dielissen als bureau vele jaren gezorgd heeft. De voorzitter van Brabant-Oost was op deze navante samenloop in zijn toespraak. De burgemeester, geboren in 1951, verklaarde, dat hij bij deze gelegenheid veel geleerd had door hetgeen hij had beluisterd.

Ondertussen

zijn we bezig met de organisatie van onze 3e reünie in de legerplaats Oirschot; hebben we nog een bestuursvergadering en een voorzittersvergadering; zijn we op 5 september uitgenodigd op het gemeentehuis in Someren; werken we onze ledenlijst weer bij en noteren nauwkeurig de binnenkomende betalingen. En niet te vergeten, 7 september Roermond.

J. van der Ham

Noord-Brabant West

2e secr. mev. M.C.A. Looyen-
van Reusel, Cameedijk 1
4706 EG Roosendaal
Tel. 0165-560546.

Bijeenkomst Bergen op Zoom

Op onze bijeenkomst eind augustus in de "Raayberg" kregen wij de beschikking over een geheel nieuwe zaal. Ondanks het minder mooie weer werden we verrast met een opkomst van 120 personen.

De voorzitter sprak op zijn welbekende wijze de aanwezigen toe en gaf informatie over de gebeurtenissen van de afgelopen tijd waarbij vanzelfsprekend het onderwerp P.P. weer ter sprake kwam. Cats vroeg onze aandacht voor de begrafenis of crematie van onze overleden sobats en dhr. De Vroede (uit België) maakte ons attent op een artikel van prof. Smalhout in De Telegraaf.

Voorts hield ons bestuurslid, J. Maliepaard, een korte lezing over de infiltraties in het voormalig Nederlands Nieuw-Guinea in de periode tussen 1950 en 1962, die hij telkens aanwees op een grote opgestelde kaart. Verder was het een gezellige middag met een loterij, waarvan de prijzen weer verzorgd waren door J. van Dorst. Piet Bosselaar had de leiding van de loterij en Ad van Hooijdonk had weer voor de hapjes gezorgd. Aan allen onze dank. Zo kijken we weer vooruit naar onze volgende bijeenkomst in Breda.

Een extra bijeenkomst

Behalve het reeds bekende najaarsprogramma zal op donderdag 19 november in de zaal "Kerkzicht" (tegenover de kerk) een dansmiddag worden georganiseerd, aanvang

Monument in Rosmalen

Op zaterdagavond 1 juli werd na een drukbezochte kerkdienst in de Lambertuskerk te Rosmalen een monument onthuld bij de gedachteniskapel voor de gesneuvelde Indië-militairen Van der Heijden en Spierings, beiden van 4-11 R.I. Het bestuur van Brabant-Oost was hierbij uitgenodigd. Onze leden A. Dielissen en Van Dijk betrokken de erewacht bij het monument en in aanwezigheid van het gilde en een klarenblazer werd de onthulling verricht door de Lt.Kol. b.d. Hoes uit Den Bosch, oud-officier van 4-11 R.I. en Vomi-lid.

13.30 uur. Iedereen is welkom met onze dansliefhebbers voorop.

Draginsigne Gewonden

Aan sobat P.S. van Oers uit Kruisland werd op 5 augustus jl. door burgemeester G. van Wijk het Draginsigne Gewonden met bijbehorende oorkonde uitgereikt in het gemeentehuis van Steenberg.

Wijziging van een tweetal lokaties van onze bijeenkomsten met ingang van het nieuwe jaar

Ons bestuur heeft besloten om de lokatie van onze bijeenkomst in zaal "Doornbos" in Breda te wijzigen in zaal "Marktzicht", Markt 10 te Prinsenbeek en de lokatie "De Wieken" in Roosendaal te wijzigen in zaal "Kerkzicht", O.L. Vrouwestr. 110 te Zegge. Noteer dit in uw agenda.

Programma voorjaar 1999

Alhoewel bij de inlevering van de kopij (eind aug.) ons najaarsprogramma praktisch nog moet beginnen, vermeld ik hierbij reeds ons voorlopig programma van het jaar 1999.

- dinsdag 12 januari nieuwjaarsbijeenkomst in Zevenbergen;
- woensdag 27 januari
in Bergen op Zoom;
- woensdag 24 februari
in Prinsenbeek;
- dinsdag 23 maart
in Zevenbergen;
- dinsdag 18 mei
in Zegge;
- donderdag 22 april
jaarvergadering
in Kruisland;
- in juni evt. een nader te bepalen excursie.

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel

Noord-Holland

Secr. E. Pereboom
Postbus 2163
1000 CD Amsterdam
Tel. 020-6146804.

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. R.W. Gosselink
Koekoekstr. 43
3815 SH Amersfoort
Tel. 033-4724090.

Jaarvergadering

Op 22 juli jl. hielden wij in het KTOMM Bronbeek onze jaarvergadering, die gelukkig door meer leden dan in 1997 werd bijgewoond. De gebruikelijke agendapunten konden vlot worden afgewerkt, noch op het jaarverslag van de secretaris, noch op het financieel verslag van de penningmeester werden zwaarwegende aantekeningen gemaakt. Er was een levende discussie over actuele beleidspunten en onderwerpen, waaruit eens en te meer bewezen werd dat onze leden actief betrokken zijn bij onze vereniging.

De statutair aftredende bestuursleden, te weten Th.J. Koning als penningmeester en J.H.F. van Son als sociaal commissaris, die zich beiden herkiesbaar gesteld hadden, werden zonder tegenstemmen herkozen voor een volgende periode, voorzover gezondheid en overige ouderdomskwantjes geen beletsel vormen.

Bijeenkomst/reünie Apeldoorn

In de Koning Willem III / Frank van Bijen kazerne waren op 28 augustus weer vele veteranen verzameld op onze 2e jaarbijeenkomst/reünie, die een ongeveer gelijk programma had als in Ede op 25 juni jl., waarover wij in de vorige "Sobat" verslag uitbrachten. Het enige verschil zat in het feit, dat er geen voetbalwedstrijd werd gehouden, zodat men daardoor niet op hete kolen zat. De stemming was uitermate geanimeerd; opvallend is dat de sterke verhalen in de loop van de dag toch steeds sterker werden, zo ook de animo om een gokje te wagen. Kortom: het was een uitstekend verlopen bijeenkomst en ieder ziet alweer uit naar volgend jaar.

Plaquette Nijmegen

Op 11 september werd op de Gedeputeerdenplaats van het Stadhuis Nijmegen een plaquette onthuld met alle namen van de in het voormalig Nederlands-Indië omgekomen militairen. Deze plaquette komt onder de in 1997 reeds geplaatste herdenkingsplaquette. De onthulling werd voorafgegaan door een herdenkingsplechtigheid in de Schepenhof, waar we in de volgende "Sobat" ongetwijfeld verslag van zullen uitbrengen.

Propaganda-actie najaar 1998

Zo rond de 3e week van oktober zullen ongeveer 1250 veteranen, alle-

maal woonachtig binnen ons territorium de VOMI-folder "Bericht voor alle oud-militairen ..." met een begeleidende brief ontvangen om zich aan te melden als lid van onze VOMI. Daartoe zijn alle bestuursleden geruime tijd bezig geweest die zending verzendklaar te maken. Nu maar hopen dat deze actie - die toch behoorlijk kostbaar is - de nodige nieuwe leden zal opleveren. Dat zal de tijd ons leren, voorlopig zijn we (begin september) bezig met vouw-, plak- en stempelwerk.

Th.J. Koning

Utrecht en 't Gooi

Secr. A.J.B. Martens
Chico Mendesstr. 67
3573 AW Utrecht
Tel. 030-2716895.

Het is niet zo de gewoonte dat de penningmeester een woordje schrijft in ons lijfblad "Sobat". Er moet mij namelijk iets van mijn hart.

Op de eerste plaats is de penningmeester zeer gelukkig. Wij hebben inmiddels meer dan 500 betalende leden en het stijgt nog steeds. Op de tweede plaats heeft het jubileum van ons 10-jarig bestaan in april jl. een groot gat gelagen in onze reserve. Daarom ben ik blij dat er mensen zijn die wat extra betalen om zo weer reserve te kweken voor ons volgend jubileum. Hiervoor mijn hartelijke dank.

Onze 2e secr., dhr. L. van Leeuwen, heeft om gezondheidsredenen zijn functie neergelegd. Wij bedanken hem voor zijn inzet gedurende enkele jaren. Onze nieuwe 2e secr. is dhr. G. Elders uit Eemnes.

In oktober hopen wij weer een reünie te organiseren. Zodra het één en ander vast staat krijgt u hiervan zo spoedig mogelijk bericht. Het hangt helemaal af van de Kromhoutkazerne, wanneer wij daar terecht kunnen.

U allen veel gezondheid wensend en tot de volgende reünie.

A.G.A. de Goeij (penningmeester)

Zeeland

Secr. J. Kloet
Veldzichtweg 4
4456 RN Lewedorp
Tel. 0113-612391.

In memoriam

In de maand augustus hebben we driemaal het droeve bericht ontvangen van het overlijden van een sobat. G.J. Bolle, Oosterland; L. Boot, Brouwershaven; A. de Poorter, Oostburg. Bestuur en leden V.O.M.I. Zeeland wensen de nabestaanden veel kracht en sterkte bij dit verlies.

Vrijdag 28 augustus werd in Terneuzen een herdenkingsdienst gehouden ter nagedachtenis aan de gesneuvelde Zeeuws-Vlaamse militairen in voormalig Ned. Oost-Indië. De plechtigheid in het plantsoen bij het monument werd voorafgegaan van een bijeenkomst in de "Goede Herderkerk". In aanwezigheid van familieleden van de omgekomen militairen en zeer vele belangstellenden werd door diverse sprekers een toespraak gehouden. De koorzang werd verzorgd door het zangkoor uit Spui "Laudatus Dominus". Namens de nabestaanden sprak dhr. A. Rinn. Mensen met een Indische achtergrond weten steeds meer het monument te vinden. Het is goed onze gesneuvelden te herdenken.

Reïnte 4 nov. '98 in de Vliegbas Woensdrecht. Zeer velen hebben zich reeds opgegeven voor deze reïnte. Wij verwachten dat u een ontspannende gezellige dag zult beleven, die tevens zal bijdragen tot een versterking van de onderlinge band tussen bekende en wellicht een kennis-making met onbekende sobats.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. I. Ausma
Liszstr. 117
2551 TC Den Haag.

Het zomerreces is voorbij en het bestuur is met frisse moed weer aan de slag gegaan. Als u dit leest zijn er inmiddels twee onthullingen in ons gebied gerealiseerd, te weten in

Zoetermeer op 19 sept. en in Maassluis op 26 sept. In het volgende nummer van de "Sobat" vindt u hierover een verslag.

Op 19 augustus kreeg ons lid, de heer D. van den Dobbelsteen, het Draaginsigne Gewonden uitgereikt in het gemeentekantoor te Pijnacker.

Door omstandigheden is de regio-bijeenkomst in Leiden komen te vervallen, deze is thans in het voorjaar gepland. Voor onze leden in het Westland/Maassluis/Maasland/Schipluiden is de bijeenkomst deze keer in Maasdijk in gebouw "De Vluchtheuvel" op 17 november a.s. Zaal open om 13.30 uur.

In "Sobat" nr. 60 vermeldde wij dat de regio Zoetermeer ondersteuning kreeg van de heer Keislair. Dit berust op een vergissing, de heer Keislair wil als geboren Hagenaar de regio Den Haag versterken. Helaas is hij door een verkeersongeval voorlopig uitgeschakeld, het bestuur wenst hem sterkte en een spoedig herstel toe. Onze oproep voor versterking van de regio Den Haag/Voorburg/Rijswijk blijft van kracht, vooral ook omdat het bestuur een ledenwerfactie plant in het voorjaar.

Tot slot vraagt onze penningmeester aandacht voor het feit dat de leden in november a.s. de acceptgiro voor 1999 zullen ontvangen. Een vlotte betaling wordt zeer op prijs gesteld.

J.W. de Jong

Zuid-Holland Zuid

Secr. A.G.J. Geurink
Oranjelaan 35
3311 DH Dordrecht
Tel. 078-6130180.

Activiteitenseizoen 1998/1999

De volgende contactbijeenkomsten zijn vastgesteld:
Dinsdag 17 november:
Zalencentrum "De Blauwe Brug", Bachplein 590, Schiedam. De tijd vóór en ná de pauze zal muzikaal worden opgevuld. Aanvang 13.30 uur. Zaal open 13.00 uur. Sluiting 16.30 uur.
Reisinformatie: per auto; A20 afslag Schiedam Noord, Churchillweg volgen. Voldoende parkeerruimte.
Per Openbaar Vervoer: Lijn 1 richting

Schiedam Woudhoek, halte Zwaluwlaan, overstappen op lijn 1 is mogelijk op het Marconiepl. (Metro) Rotterdam West en NS Station Schiedam-Nieuwland.

Nieuwjaarsreceptie 1999

Deze zal worden gehouden op dinsdagmiddag 12 januari 1999 in Partycentrum "The Bridge", Parkweg 1-3, Papendrecht.
Zaal open: 13.30 uur. Aanvang: 14.00 uur. Sluiting 16.30 uur.
Reisinformatie. Per auto: A15 afslag Papendrecht. Bij eerste stoplicht links af, bij tweede stoplicht rechtdoor, daarna te straat links. Parkeerruimte voldoende aanwezig.
Per openbaar vervoer: Busdiensten ZWN (Zuid-West Nederland) vanuit Rotterdam Kralingse Zoom - Dordrecht - Gorinchem en andere omliggende plaatsen. Uitstappen bus halte Tenniscentrum/Oost.

Contactmiddagen in februari/maart 1999

Het ligt in de bedoeling om in beide maanden een contactbijeenkomst te organiseren, t.w. in februari in Spijkenisse en in maart in Gouda. Definitieve data en lokaties zijn echter op dit moment nog niet bekend. Nadere informatie hierover volgt in het sobatnummer 62, uitgave december a.s.

Wijziging bestuur Zuid-Holland Zuid

Reeds enige tijd besteedt het bestuur Zuid-Holland Zuid aandacht aan en buigt het hoofd over de toekomstige bezetting van de huidige bestuursfuncties.
In de bestuursvergadering van 22 juni jl. is hierover van gedachten gewisseld en met ingang van genoemde datum is de volgende wijziging doorgevoerd.

Harrie Kuijpers, treedt per 22 juni 1998 terug als vice-voorzitter. Hij blijft tot de ledenvergadering 1999 bestuurslid Algemene Zaken. Harrie Kuijpers stelt zich niet herkiesbaar voor een volgende periode.
Herman Schox, bestuurslid Algemene Zaken, neemt de functie van vice-voorzitter over en blijft daarnaast Algemene Zaken behartigen.

Opgave contactpersonen Sociale Commissie Zuid-Holland Zuid.

In "Sobat" nr. 58 - uitgave april 1996 -

staat een verkeerd telefoonnummer vermeld bij:
Boer de H., Bachbaan 88 Spijkenisse,
Tel. 0181-612786 (Verkeerd nummer),
tel. 0113-639412.
In de plaats van het verkeerde
nummer is nu het telefoonnummer:
0181-631602.

H.C. Clasquin

De Veluwe

Secr. J.J.C. Stramrood
Binnenhof 36
6715 DP Ede
Tel. 0316-636160.

Nu de zomervakantie grotendeels voorbij is en een ieder op z'n adres is teruggekeerd gaan onze Vomi-activiteiten ook weer een aanvang nemen. Zo ook bij de ver. "De Veluwe". Helaas hebben wij u eerst een minder plezierige mededeling te doen.

Eind mei jl. is onze secretaris Jaap Stramrood getroffen door een herseninfarct, die een rechterzijdige verlamming tot gevolg had. Dat was en is nog steeds een grote klap voor ons als medebestuurleden, als u weet dat hij bekend staat als een accuraat secretaris en iemand die zijn werk altijd serieus neemt.

Nu we een paar maanden verder zijn is zijn toestand gelukkig iets aan de beterende hand en we hopen dat hij t.z.t. zijn werk weer ter hand zal kunnen nemen.

Tijdens Jaap's ziekte is ondergetekende, Bertus de Ruygt te Ede, bereid gevonden om het secretariaat tijdelijk over te nemen. Gelukkig is mevr. Stramrood ons behulpzaam bij sommige secretariale dingen en wij zijn haar daar zeer erkentelijk voor.

De activiteiten moeten echter doorgaan en we beginnen op 29 september a.s. met een gezellige middag in het A.M.T. te Stroe. Dan hoopt voor ons op te treden de heer Smulders uit Hardenberg. Misschien beter bekend onder zijn artiestennaam "Peer". Verder een hapje en een drankje en als de tijd het toelaat nog een loterij. Dan zijn er plannen om een diner te organiseren op 26 november a.s. in de Gen. Spoorkeizer te Ermelo. Onze Veluwe-leden worden daar later nog over geïnformeerd. Verder wensen wij u een goed seizoen

te en hopen onze leden met echtgenote en/of partner te ontmoeten op 23 sept. a.s.

Wvd. secr. H.G. de Ruygt

Canada

Secr. D. Walinga
12 Leacrest Street, Bramalea
Ontario, CANADA, L6S 3K6
Tel. (905)-457-8782
Fax. (905)-457-8929.

De afdeling Canada en de USA heeft, dank zij het onvermoeibare werk van secretaris Donald Walinga (5-9 R.I.), nu meer dan 400 leden. Het grootste aantal woont in Zuid-Ontario rond de stad Toronto. VOMI Canada/USA is in haar 5e jaar en dit eerste lustrumfeest hoopt men bij de komende jaarvergadering in oktober op waardige manier te vieren.

Midden juli kwamen 100 Indië-veteranen met familie en vrienden

de jaarlijkse wandeling door het park afgelast moest worden.

Voorzitter Wim Wiersma (5-9 R.I.) opende de bijeenkomst en werd door hem en secretaris Donald Walinga de nieuwe leden verwelkomd en de datum genoemd van de "Summer Luncheon" op 12 augustus in Tuckers Marketplace restaurant in Mississauga en de jaarlijkse algemene vergadering in de Heritage Hall van Holland Christian Homes in Brampton op 24 oktober. Vomi-leden verliezen ieder jaar door overlijden een aantal leden. Er werd bij deze picknick een minuut stilte gevraagd voor de tien in het afgelopen jaar gestorven vrienden en gingen vanzelfsprekend ook de gedachten naar de meer dan 6000 Nederlandse veteranen, gesneuveld in Indonesië. De ongeveer 60 gedoneerde prijzen voor de tombola, waaronder drie abonnementen op de NEDERLANDSE COURANT voor CANADA werden vlot verlost door bestuurslid Joop Huisman.

Onderschrift: v.l. n.r.: C. van Ginkel (7e Reg. Veld Art.); W. Wierstra (5-9 R.I.); G. Ledderhof (1-42 Reg. Veld Art.); D. Walinga (5-9 R.I.); B. v.d. Veen (1-12 R.I.); A. Wierstra (2e Inf. B.I.W.).

(totaal 220) naar het Rockwood Conservatorium Park (50 km ten Westen van Toronto) waar met de hulp van Mieke Basscher van de Roadrunner's Catering Service (kroketten, frikandellen, frietjes, zure en zoute haring), een gezellige lunch gehouden werd en vond men onder de overkapping beschutting tegen de felle zon, die dit jaar dank zij El Niño een groot deel van Canada en de USA een paar (on-)behoorlijke hittegolfweken (95 graden (F) en hoger) bezorgde en was dat ook de reden dat

De tien overleden VOMI Canada/USA veteranen zijn:

Tom de Grunt (3-5 RD); Johannes Lugt (4e Bat. Inf. KNIL); Jan Perkrans (1-1 R.I.); Bob Andree (3-12 R.I.); B. Janssen (41 RVA); Cor Koetsier (5-10 R.I.); Philip van Vliet (3-1 BR); Martin van der Kruk (Verb. Afd. 7 Dec. Div.); Michael Ploeger (Mil. Pol.) en Hans van der Woude (RAF-M.I.D.).

Wim van Duyn
Kpl. Terr. Verb. Afd.
Nrd.-Sumatra '47-'50

Limburg

Secr. L.C. Zéguers
Zonstraat 118
6463 AE Kerkrade
Tel.: 045-5454013.

Op het moment dat wij dit aan het papier toevertrouwen is de vakantieperiode alweer bijna voorbij en richten wij onze ogen en ons denken naar de, in eerste instantie, naaste toekomst.

Bij het verschijnen van dit blad behoort ook de Dodenherdenking op 7 september bij ons Nationaal Indiëmonument in Roermond weer tot het verleden en hebben wij als VOMI Limburg met zo'n 25 sobats op de vrijdag van te voren, de dag zelve en op dinsdag daarna onze medewerking hieraan verleend, respectievelijk bij de opbouw, als een soort ordedienst en bij de opruiming. Het bestuur van VOMI Limburg dankt bij dezen reeds bij voorbaat allen die hun medewerking hierbij hebben toegezegd. Ook de reis naar Berlijn en de veteranenbijeenkomsten in Kerkrade, Echt en Horst hebben we dan weer gehad. Voor de resterende maanden van het jaar 1998 staan er nog drie veteranenbijeenkomsten op het programma, te weten 20 oktober in Café 't groene Woud, Gr. Hornelaan 12 te Weert; 10 november in Café-zaal VIOS, Meyelaweg 6 te Berlinge en 17 november in het Trefcentrum 't Loon, Pater Beatusstraat 1 in Heerlen. Het bestuur hoopt U op een of meerdere van deze bijeenkomsten te mogen be-

groeten. Noteert U daarom deze data reeds nu in Uw agenda. Wij, van onze kant, trachten steeds, via de pers en lokale en/of regionale T.V.-zenders deze activiteiten bij U in herinnering

te brengen, maar de medewerking van die kant is vaak zeer miniem, dan wel nihil.

L.C. Zéguers

Reünie

O.V.W.ers Engeland-Schotland

Op 20 november a.s. organiseert de landelijke vereniging van oud-Oorlogsvrijwilligers 1940-1947 een reünie in de Bernhardkazerne te Amersfoort.

Welkom zijn de mannen en vrouwen van alle krijgsmachtdelen die in Engeland, Schotland en Wales hun opleiding hebben ontvangen, dan wel werkzaam zijn geweest op de diverse staven (incl. Dienstplichtigen). De ons bekende adressen krijgen automatisch bericht.

Nadere inlichtingen: Westdijk 3
Nieuwe Tonge (0187) 651447.

Stichting Oud Militairen

De Stichting Oud Militairen (voorheen F.O.M.) organiseert op 28 oktober a.s. weer hun jaarlijkse dag in de Genm. de Ruyter van Steveninckkazerne in Oirschot.

Liefst z.s.m. aannemen (onder opgave van uw volledig adres en met hoeveel personen u aanwezig zult zijn) bij: M. de Gouw, Roland Holsthoof 7, 5044 PP Tilburg.

1-2 R.A.T.A.

Wij (dienstmakers van het fleg, Anti Tank 1-2 R.A.T.A.) houden een reünie op vrijdag 23 april 1999, in de Elias Beekman-kazerne, Nieuwe Kazerne-laan 10 te Ede (kazerne-complex Ede Oost). Wij zijn opgekomen 7-11-1947 in de Simon Stevin-kazerne te Ede. Diegene die op de vorige reünie niet is geweest zouden wij er graag bij willen hebben, graag reacties aan J.J. de Leeuw, Kromhout 199, 331 RG Dordrecht, 078-6149948 (na 19.30 uur) of aan J. Kortenhoeven, Lepelaarsingel 19, 2903 AG Capelle a/d IJssel, 010-4513758.

Opsporing verzocht

Opsporing verzocht!

Op zoek naar

Comité Stichting Monument Wellse gevallen Indië

Wie kan, i.v.m. de oprichting van een monument voor de Wellse gevallen in Indië, informatie verstrekken over de laatste dagen en/of de dood van:

Toon Janssen en/of
Wim Verhoeven.

Beiden dienden bij de KNIL en stierven in Japanse krijgsgevangenschap. Ze waren afkomstig uit Well, gemeente Bergen Limburg. Info graag naar H.F.J. Thissen, Bargapark 18, 5854 HA Nieuw Bergen L. tel.: 0485-343559.

Rasc-sobats

Op zoek naar Rasc-sobats van de

Cursus GD 320 in Woking/Byfleet sept/okt. 1945.

Reünie gepland in Amersfoort op 20 november a.s.

Graag tijdig contact: N. Padding, tel.: 033-4728690.

Ik, stamboeknummer 48717, militiesoldaat K.N.I.L., H. Gosis, jaarklasse 1917, medio 1936 gelegerd te Malang (Ned.-Indië) zoekt contact met: Militiesoldaat K.N.I.L. Jan Groen, toendertijd wonende te Semarang en militiesoldaat Hans Eldemans, toendertijd woonachtig te Malang. Beiden zijn ook van de jaarklasse 1917. Reactie aan: H. Gosis, Paranadreef 205, 3583 WJ Utrecht, tel.: 030-2616521.

Onthulling plaquette gevallen 3-2 RI te Roermond

Onder grote belangstelling hebben Indië-Veteranen van 3-2 RI tijdens een indrukwekkende plechtigheid bij het Indië-monument te Roermond op 18 augustus jl. een plaquette geplaatst ter nagedachtenis van hun in de jaren 1947-1949 gevallen krijgsmakkers. De Oud-commandant van het bataljon, de overste C. de Jong (84 jaar) herdacht in een toespraak de 41 gesneuvelden en memoreerde dat weinigen bij het vertrek in oktober 1946 konden vermoeden dat het bataljon ruim 3 jaar in Indonesië zou blijven. Een dag voor Kerstmis 1949 vertrok men weer uit Indonesië om een paar weken later te Rotterdam op Nederlandse bodem terug te keren. De dienstplichtigen van het bataljon (ca. 75%) hadden er bij hun demobilisatie in 1950 bijna 4 jaren dienstplicht opzitten.

Het bataljon heeft vooral in het gebied rondom Tasikmalaja, dat tijdens de eerste positionele actie werd genomen, moeilijke tijden doorgemaakt. Maandenlang moest dag in dag uit worden gepatrouilleerd in door de tegenstanders geïnfilteerde gebieden, terwijl vele grotere en kleinere zuiveringsacties moesten worden uitgevoerd. Gedurende de hele Indië-periode raakten naast de gesneuvelden dan ook nog zo'n 140 man gewond,

Overste de Jong Oud-Cdt 3-2 RI herdenkt gevallen.

Onthulling plaquette door 3-2 RI-ers

waarvan ruim 100 door vijandelijk vuur.

Na het ontroerende dodenappél, de taptos, één minuut stilte, de reveille en de declamatie 'De Wachters bij hun Naam' van Pierre Huyskens werd de plaquette onthuld door de twee 3-2 RI-ers de Bruin, RMWO en Verbeek, drager van het Bronzen Kruis. Kransen werden gelegd door nabestaanden van gesneuvelden, de Cdt 1 Divisie '7 December', de Generaal-majoor Nicolai met de Adj. Willemsen, alsmede door het bataljon 3-2 RI. Een extra dimensie aan de plechtigheid gaf het intreden van de Vaandelwacht van het Regiment Limburgse Jagers, het stamregiment van 3-2 RI. De opschriften van het Vaandel geven de rijke historie weer van het Regiment, te beginnen in 1815 bij Quatre Bras. Het omvat echter ook opschriften van onderdelen die betrokken waren bij meer recente krijgsvieringen zoals mei 1949 en de jaren 1946-1949 in Indonesië, waaronder het opschrift 'West-Java 3-2 RI'. Naast de deputatie van het Regiment

Limburgse Jagers onder leiding van Kapt.adj. Halmans, waren ook andere vertegenwoordigers van de Koninklijke Landmacht aanwezig, zoals de Lkol. Duret Britt, zoon van de eerste Cdt van de C Divisie '7 December'. De Koninklijke Marine werd vertegenwoordigd door de LT-ZA1 Grootendorst en de Koninklijke Luchtmacht door de Majoor Pijpers. Door de veteranen werd de belangstelling van de huidige krijgsmacht hogelijk gewaardeerd en ervaren als een hommage aan hun gesneuvelden, de nabestaanden en henzelf. Na de plechtigheid was er nog een onderling samenzijn waarvan velen gebruik hebben gemaakt en die gekenmerkt werd door de goede sfeer van oude vrienden onder elkaar en waarbij nabestaanden soms voor het eerst kennis maakten met collega's en vrienden van hun gesneuvelde familieleden. Niet onvermeld mag worden dat de regie bij het monument in de voortreffelijke handen was van de Stichting Nationaal Indië-Monument te Roermond.

Nationale Dodenherdenking 7 september 1998 te Roermond.
 Declamatie, geschreven en uitgesproken door de heer Pierre Huyskens.

VERTEL HET EENS JOUW KLEINKIND, VETERAAN

Heb niet de illusie, veteraan,
 dat onze jeugd zich interesseert
 voor het historisch feit, dat het dit jaar
 terwijl er volop Paarse welvaart en vrede is,
 het ook een halve eeuw geleden is
 dat een tweede politionele actie
 werd verordonneerd
 tot redding van het Indisch Koninkrijk.
 Neem het de lieve jeugd niet kwalijk,
 veteraan, want kijk,
 zij wordt in vaderlandse geschiedenis
 niet meer verplicht geëxamineerd:
 het is een keuzevak geworden
 in het voortgezette onderwijs
 en, zeggen studenten onder elkaar:
 jij bent toch zeker niet goed wijs
 als jij je hoofd gaat breken
 over die laatste stuip trekking
 van koloniaal denken en beleid
 dat tot helemaal niets dan
 een te vroege Merdeka
 voor de republiek Indonesia heeft geleid.

Maar het heeft ook geleid tot een toestand
 waarin de Westerse geallieerde vrienden,
 wie de eigenzinnigheid van ons land
 en de strijd om Nieuw-Guinea niet zinde
 ons koloniale poldermodel hebben gekraakt.
 Die vrienden hebben ons destijds
 tot de risee van de Verenigde Naties gemaakt.
 Maar, veteraan, die koppige eigenwijsheid
 gesanctioneerd door een besluit
 van een democratisch gekozen parlement
 heeft ook geleid tot dit monument,
 ter herdenking, ja, ook na 50 jaar
 van jouw duizenden gedode kameraden.

De jeugd van thans begrijpt niet meer
 dat zij, in ouderwetse plichtsbetrachting
 vrijwillig of dienstplichtig aantraden
 voor een politionele orde- en vrede staak
 in een oneigenlijk, tropisch deel

van het koninkrijk en toch, veteraan is het zaak
 dat jouw strijd
 en de duizendvoudige dood van je makkers
 blijft behoren tot de geschiedenis
 van ons zich schamend vaderland.
 Zeker vanwege de zware offers
 moet de periode '45 - '62 dezer eeuw
 onderwezen worden, niet verheimelijkt,
 verplicht geleerd en objectief gerespecteerd.
 En als het onderwijs het niet meer nodig vindt
 blijf jij het dan nodig vinden, veteraan,
 en spreek er als je wilt en kunt,
 je kleinkind er eens over aan.
 Het zal met open oren luisteren
 naar jouw bijna ongelofelijk verhaal,
 dat jij iets ouder maar dan hij of zij,
 mentaal nog niet hersteld van wereldoorlog II
 opnieuw in oorlog moest, actief,
 want nu als een soldaat overzee.
 En, zal jouw kleinkind vragen,
 waarom voor overzee? Wat lag daar dan?
 Want dat daar het overgrote deel
 van het Koninkrijk der Nederlanden
 als smaragden wingewest
 bevrijd moest worden uit de handen
 van zogeheten opstandige rebellen -
 dat zal teveel zijn voor het kind
 daar moet je als opa, dan wel het fijne van
 vertellen
 het fijne, veteraan,
 en maak je borst maar nat
 als je beschrijven moet hoe 'fijn' dat was
 om eindelijk bevrijd van vijf bezettingsjaren,
 van nazi-dictatuur, van onderduik of dwangarbeid
 plots op te moeten komen
 met het aan jou geclipste legernummer
 en, inderhaast geoefend, weg te moeten varen
 naar 's werelds andere kant
 en zo iets onbekends als een guerilla strijd
 in een opstandig tropisch dochterland.
 Beschrijf het maar, hoe 'fijn' dat was
 het afscheid en die overtocht,

die hitte in dat palmenrijke
en door de Jappen zwaar geknechte land
waarin je als een jonge kaaskop
al in je eerste week
aan nachtelijke angsten kon bezwijken.

Leg het je kleinzoon of -dochter maar uit,
veteraan, waarom je van W.O. II bevrijd,
niet zomaar vrijelijk kon studeren
of gewoon voor de wederopbouw van je land,
dat toch aan zware verwoesting leed,
een opbouwend vak mocht leren.
Nee - je werd eerst, zoals dat heette
'onder de wapenen geroepen';
je moest je voegen, of je wilde of niet,
bij de honderdvijftigduizend man troepen
die als een kolossale expeditionaire macht
volgens een kamerbreed democratisch accoord
naar de bedreigde Oost werden gebracht.

Het vaderland was wel bevrijd,
maar niet het koninkrijk,
zoals dat in de loop van eeuwen
bijegevoerd was, in toom gehouden ook
met soldateske macht,
met regentesk bestuur en Indisch recht;
en als je, veteraan, dan ook nog
tot jouw verbaasde kleinkind zegt
dat aardrijkskunde op de lagere school
voor een groot deel 'ons Indië' betrof
met al die parels van de Gordel van Smaragd,
die je van buiten leerde en als een bolle bof
voor de klas in staccato, ten gehore bracht
(je weet wel: Java, Sumatra, Borneo,
Celebes, Nieuw-Guinea, Bali, Lombok,
Ambon, Soemba, Soembawa, Flores, Timor
etcetera).

Dan kijkt jouw kleinkind je toch zeker aan
alsof je van een andere wereld bent?
Dat ben je ook. Want is er bij dat kind
van het voormalig Insulinde meer bekend
dan dat het Indonesië heet,
geen Gordel van Smaragd, maar van ellende
veel groter dan het kende
in zijn koloniale tijd. Maar dat, veteraan,
weet jij en maak gerust je kleinkind duidelijk,
hoe het dit land met zijn Merdeka is vergaan

en hoe Soeharto en consorten
het naar de rand van de afgrond hebben gesleept,
zodat het, van nature rijk, nauwelijks meer
overeind te helpen is uit zijn door hebzucht
gecreëerde tekorten.

Wellicht, veteraan, kent jouw kleinkind ook
de naam van Poncke Princen,
maar snapt het niet waarom die man,
met medewerking van B.Z. en de minister in
persoon,
jou na zoveel jaren nog op je zenuwen werkt
en hevig deprimeren kan.
Vertel het, veteraan, en leg het uit;
ook dat je eindelijk gerepatriëerd
nog stank voor dank kreeg ook
van het zich schamend vaderland,
dat zulke dure lessen had geleerd.

Verzwijg het niet voor je nageslacht
omwille van dit, jouw, monument
dat in zijn stalen zuilen duizenden namen kreeg
ingeprent
van hen die uiteindelijk tevergeefs
het offer van hun leven hebben gebracht,
even jong toen, als jouw kindkind nu.
Laat het niet zo zijn, veteraan,
dat hier, als jouw divisie
van de Zevende September
is uitgedund, geen jongeren meer staan.
Laat hen de erewacht betrekken
als jij er niet meer bent; laat hen
omwille van al deze duizenden namen
dan ook jouw verhaal ontdekken:
jouw verhaal uit die andere wereld,
het koninkrijk van toen, dat jij hebt overleefd,
maar waarin zij, jong als jouw kleinzoon nu,
omkwamen.

Laat het straks niet alleen
deze bomen zijn, die als wachters
staan bij dit monument,
waarvan de vaderlandse geschiedenis
dan de betekenis niet meer kent.

Requiescant in pace.

Herhaling documentaire

Vrijwillig voor het vaderland

Een zoektocht van Pia van der Molen naar het Indië-verleden van haar vader

In 1996, is het ruim vijftig jaar geleden dat de eerste OVW-bataljons naar Indië vertrokken. Na de Tweede Wereldoorlog besloot een grote groep jonge mannen (bijna 20.000) zich, na een oproep van de regering, als oorlogsvrijwilliger (OVW-er) aan te melden voor de 'Handhaving van Orde en Vrede' in voormalig Nederlands-Indië. Ze maakten als betrekkelijk kleine groep deel uit van bijna 160.000 vrijwillige en dienstplichtige soldaten die destijds in Indië werden ingezet. Pieter van der Molen was een van hen. Hij was sergeant bij 1-1 R.I., het zogenaamde Drents Bataljon. Hij overleed op 23 juli 1992, het jaar waarin hij met zijn dochter Pia terug naar Indië zou zijn gegaan. Op zijn sterfbed vroeg hij haar: "Is er voor mij voldoende vergeving?" Die vraag heeft haar sinds die dag niet meer losgelaten.

De oorlogsvrijwilligers kwamen veelal voort uit het verzet, maakten deel uit van de Binnenlandse Strijdkrachten. Een zeer aanzienlijk deel had een godsdienstige achtergrond en waren lid van de Hervormde of Gereformeerde Kerk. Zij en hun ouders waren lid van de AR of de CHU, en maakten dan ook vanuit deze achtergronden hun keuze om zich in te zetten voor de hun gestelde taak.

In de documentaire schetst Pia van der Molen het tijdsbeeld, waarin deze jonge mannen leefden, de achtergronden van waaruit zij - gehuwd en

ongehuwd, met of zonder kinderen - hun vaak weloverwogen besluit namen om naar Indië te gaan. Zij gaat op zoek naar mannen van het bataljon van haar vader, die met hem in Indië waren. De mannen vertellen over hun verblijf in een tropisch land met een tropisch klimaat, zonder behoorlijke voeding, kleding en wapenen. Over het gevaar van een onherkenbare vijand. Over hun verdriet als kameraden voor hun ogen sneuvelen. Over hun emoties als zij merken dat de 'vijand' die ze beschieten bestaat uit vrouwen en kinderen. Over hun woede als ze de gevolgen zien van de moordpartijen door Indonesische ad-hoc-groepen. Over hun thuiskomst na een verblijf van bijna drie jaar in Indië, over erkenning en de beschuldiging van oorlogsmisdaden.

'Vrijwillig voor het Vaderland' is een diepe emotionele getuigenis waarin een dochter op zoek gaat naar het Indië-verleden van haar vader en naar het waarom van zijn vraag: "Is er voor mij voldoende vergeving?" Een vraag waarop zij antwoord krijgt. De documentaire wordt, op veler verzoek, opnieuw uitgezonden door de Evangelische Omroep. Nu op dinsdag 20 oktober 1998 om 14.22 uur op Nederland 2, bij de Evangelische Omroep.

Hilversum, 10 september 1998
Pia van der Molen.

In Memoriam

In gepaste stilte en met grote eerbied brengen wij een laatste Ee-schuit aan:

K.L. Trock	Hoofddorp
A. van Brede	Sassenheim
L.W. Does 3	Lisse
Garde Groenadiers	
C.P. Balde	Rotterdam-Pernis
J. van Berkum	Rotterdam
G. Schijvenaar 2-6 R.I.	Veldhoven
S. Veenhuijs 3-7 R.I.	Helmond
G.J. Veldman	Zwolle
K. Dellekens 1-12 R.I.	Oss
P.D. Kranenburg	Buren
P.J. Hooymakers	Sevenum
G.D. Keizer	Nijverdal
H. Müller 2-7 R.I.	Leystad
H. Verkuiljen 5-6 R.I.	Beilicum
C.J. Belle	Oosterland
L. Boot	Brouwershaven
D. Verrips	Triest
W.H. Schoenmakers	Edo
I.G. Faesen	Echt
Th. J. Bos	Kedichem
P.N. Dam	Gerinchem
H.J. Hammelburg	Rotterdam
E.J.G. Vos	Rijewijk ZH.
G.J. van den Berg	Monster
Joh. Visser	Bedum
I. van der Woude	Spenceraville- 's-Gravenhage
E. IJzendoorn	Amstelveen
J.H. van Maris	Amsterdam
F. Vogelsang	Beverwijk
E.B. Waasing	Hoorn
B. de Bruijn	Utrecht
P. Diemer	Woudenberg
H. van de Wetering	Oostburg
A. de Poeter	Swalmen
C.H. Wijers	Bergen op Zoom
P. Brauw 4-4 R.I.	Bedum
J. Visser 3-1 R.I.	Dubbeldam
J. Weststrate	Schiedam
J.J. Donkers	Cuddorp
W.A. Grinwa	Kedichem
C.H. Heijkoop	Didam
F.G.A. Loeters	Doetichem
B.J. van der Linden	Voorburg
P. van Dijk	Bergen op Zoom
J. de Bot 2-6 R.I.	Saandarbuiten
J. van Wilmaran	Koog aan de Zaan
R. Heijnes	Hoorn
P. Bruijn	
Mw. W. Dorenbos- Lubberink	Havelte
J.A.J. de Leeuw 5-3 R.I.	Rijsbergen
L. Brauwama 1-1 AAT	Bolsward

sociale
CEER-
VOMI
e

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeloven U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

Roermond – september 1998

Toespraak van de staatssecretaris van Defensie, H.A.L. van Hoof, t.g.v. de jaarlijkse Nationale herdenking van de militairen van het Koninkrijk der Nederlanden die tussen 1945 en 1962 in de toenmalige overzeese rijkdelen zijn omgekomen.

Dames en Heren,

Het is vandaag precies tien jaar geleden dat Z.K.H. Prins Bernhard hier in het stadspark 'Hattem' het Nationaal Indië-monument onthulde. Sindsdien komen hier jaarlijks op de zevende september vele duizenden – veteranen, nabestaanden, familie, vrienden – bijeen om eer te betuigen aan hen die in dienst van het vaderland in het voormalige Nederlands-Indië en Nederlands Nieuw-Guinea het leven hebben gelaten.

Voor mij is het de eerste keer dat ik deze indrukwekkende en voor velen onder U natuurlijk ook emotionele Indië-herdenking bijwoon. Ik beschouw het als een groot voorrecht in mijn nieuwe functie als staatssecretaris van Defensie U op deze bijzondere dag namens de Nederlandse regering te mogen toespreken. Met mijn aanwezigheid wil ik kenbaar maken dat ook de nieuwe regering grote waarde hecht aan het levend houden van de herinnering aan de bewogen periode 1945-1962. Een herinnering die zichtbaar wordt als men langs het monument loopt en de ere tafels ziet met de namen van de duizenden die ver weg van Nederland het ultieme offer gebracht hebben. Jonge mensen die niet alleen moed en karakter hadden, maar ook dromen en verwachtingen over hun toekomst. Een toekomst die er voor hen echter niet heeft mogen zijn. Deze dag staat in het teken van het eerbetoon aan de gevallen en ultiemd ook aan de veteranen die de strijd in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea hebben overleefd.

Dames en Heren,

Denkend aan de plaats die Nederlands-Indië inneemt in onze vaderlandse geschiedenis zijn er twee begrippen die bij mij opkomen, zowel nabijheid – verbondenheid eigenlijk – als afstand, afstandelijkheid.

Ik wil op beider begrippen nader ingaan.

Verbondenheid omdat op een dag als vandaag wanneer de gevallen

weer bijna tastbaar aanwezig lijken te zijn. U zich met elkaar sterk verbonden voelt. Met het verstrijken van de tijd lijkt de nabijheid tussen de direct betrokkenen te groeien. De onderlinge band wordt hechter. Deze verbondenheid blijkt uit de talrijke reünies en andere bijeenkomsten die Indië-veteranen voor en met elkaar organiseren. Ook vóórdat het Nationaal Indië-monument er was, zochten en vonden zij erkenning, begrip en kameraadschap bij elkaar. Deze onderlinge verbondenheid van de Indië-veteranen stond in schril contrast tot de onverschilligheid die er in de Nederlandse samenleving heerste ten aanzien van wat er in de voormalige koloniën was gebeurd. Deze houding was niet juist, maar is misschien achteraf wel verklaarbaar. In de eerste plaats waren Indië en Nieuw-Guinea ver weg, en zo anders dan Nederland. Het ontbrak toen aan de snelle communicatiemiddelen waarmee de wereld tegenwoordig in onze huiskamers wordt gebracht. Dit maakte het voor Nederlanders moeilijk zich iets voor te stellen bij de gebeurtenissen in de overzeese gebiedsdelen.

Bovendien was er een grote tegenstelling tussen het herstel van Nederland hier en de oorlogssituatie daar. Men worstelde in Nederland met problemen van geheel andere aard, zoals het weer op gang krijgen van het normale leven en de economie na de Duitse bezetting. Achteraf misschien wel verklaarbaar, zoals ik al zei, maar beslist niet goed te praten. Militairen stelden immers hun leven in de waagschaal voor Nederland en het mag niet uitmaken of dat dichtbij is of ver weg. Naarmate de tijd verstreek nam de afstandelijkheid ook toe. Zij die er niet bij betrokken waren geweest, konden zich steeds meer verschuilen achter het excuus dat het allemaal alweer zo lang geleden was. Zij wendden zich maar al te graag af om niet te hoeven luisteren naar wat U als veteranen had meegemaakt in dat verre Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea.

Dit moet voor velen onder u een bittere teleurstelling zijn geweest.

Pas in de jaren tachtig, toen de veteranen de handen ineensloegen, kwam hier geleidelijk verandering in. Toen werd de aanzet gegeven tot het monument waar we nu bijeen zijn voor de jaarlijkse herdenking. Helaas is een van de initiatiefnemers van het eerste uur, de heer Jan de Klerk, ons dit jaar ontvallen.

Dankzij zijn inspanningen, en die van vele anderen, krijgen de gevallen en veteranen van Nederlands-Indië nu eindelijk de aandacht en erkenning die in het verleden niet of nauwelijks aanwezig was. Dit uit zich onder meer in het veteranenbeleid van opeenvolgende Nederlandse regeringen sinds de jaren tachtig. In dit veteranenbeleid proberen we inhoud te geven aan de erkenning van de inzet en de opofferingen van veteranen. Mijn directe voorgangers hebben daar veel aandacht aan gegeven en terecht. Ook ik ben voornemens dat te doen.

Erkenning, waardering dient evenwel veel meer te zijn dan een brief of een regelgeving of een wet. Het is een houding, zeg maar een gevoel dat namens de Nederlandse samenleving vertolkt dient te worden door het landsbestuur tegenover degenen die toen een door de regering gegeven militaire opdracht moesten vervullen. Daarom staat in het veteranenbeleid immateriële erkenning voorop. Ik noem als voorbeeld het steunen van reünies, het verstrekken van de veteranenpas, het houden van veteranendagen, het onderhouden van contacten met de krijgsmacht en het onderscheiden van alle veteranen die daar recht op hebben. Wat betreft de materiële erkenning is de afgelopen jaren een aantal uitkeringswetten van kracht geworden.

Voor de jongere generatie veteranen is de nazorg, waar het de Indië-veteranen zozeer aan ontbroken heeft, van belang. Het is mede aan de inspanningen van de oudere generatie veteranen te danken dat inmiddels aan nazorg bij uitzending van militai-

ren naar vredesmissies, veel aandacht wordt besteed.

Ik wil echter niet volstaan met een genoegzame verwijzing naar wat de afgelopen tien jaar tot stand is gebracht. Het veteranenbeleid vereist voortdurend aandacht en zal dat wat mij betreft ook krijgen. Het is van groot belang dat in de komende jaren de verschillende veteranen-organisaties en instituten die actief zijn in de veteranenzorg, steeds nauwer met elkaar zullen gaan samenwerken. Ik hoop dat we de oprichting van een Instituut voor Veteranenzorg snel naderbij kunnen brengen, want dat is voor die samenwerking belangrijk. Het instituut zal ook dienen als aanspreekpunt voor hulpverlening en als onderzoekscentrum, en kan een belangrijke rol spelen bij het vergroten

van de maatschappelijke erkenning en het zich ook erkend voelen van de veteranen.

Dames en Heren,

Terug naar de herdenking van vandaag. Voor velen van U was het een lange reis naar Roermond. Naast het ontmoeten van bekenden en vrienden zal een dag als vandaag ongetwijfeld ook emoties bij U oproepen. Uw opkomst, Uw aanwezigheid hier bij het Nationaal Indië-monument maakt duidelijk dat de gevallen in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea niet vergeten zijn en voortleven in onze gedachten. Ik zie hier voor mij vele veteranen die samen met hun gevallen kameraden hebben opgetrokken en lief en leed tijdens die moeilijke periode met elkaar hebben

gedeeld. Ook zijn aanwezig nabestaanden, echtgenotes, kinderen, familieleden, bekenden en vrienden. Het is goed dat U ieder jaar weer naar deze bijzondere plaats komt om degenen die U dierbaar zijn te herdenken. Het is goed omdat U ze niet kunt vergeten en omdat Nederland ze niet mag vergeten. Namens de Nederlandse regering betuig ik mijn respect voor hen en voor allen die zich daar hebben ingezet met gevaar voor eigen leven.

Ik dank U voor uw aandacht.

Uniek boekwerk voor veteranen

- Het 'waarom' en 'hoe', alsmede het 'waarom zo laat' van de totstandkoming van het Nationaal Indië-monument 1945-1962 wordt uit de doeken gedaan in het boekwerk **PALMAN QUI MERUIT FERAT** (Ere wie ere toekomt). Toegevoegd zijn:

- De complete verlieslijst per onderdeel in 2 delen.
- De slagorde van de Indië-krijgsmacht in 2 delen.

Samen 5 delen in een luxe full-colour cassette. Prijs f 29,90 plus f 7,50 voor verpakking- en verzendkosten, over te maken op Postbankrekening 134174 of Rabo-bankrekening 17.41.74.039. Beide rekeningen t.n.v. Stichting Indië-monument 1945-1962 te Roermond.

COLLECTORS ITEM

Wij kunnen bij voldoende belangstelling in het bezit komen van **50 SEIKO herenhorloges** met titanium plated kast met grijzige wijzerplaat en zilverkleurig ons logo **VOMI** en verder 1 t/m 12 en secondenpunten en wijzers en secondenwijzer ook in zilver.

Prijs f 65,-, exclusief verpakking en porto.

Mocht u serieuze belangstelling hebben, stuurt u ons dan een briefkaart met opgave van naam, adres etc., naar:

Fonds Sociale Zorg
Oost Kanaalweg 12A,
2461 EP Ter Aar

V.B.

V.O.M.I.

Speciale aanbieding
V.O.M.I. - adreszegels

victor c. bridie ovr
117 van nijrodestraat
2597 rl 's-gravenhage
tel. 070 * 3 28 06 32
postbank(giro) 22 09 52

afmetingen 42 x 21 mm gegomd
500 stuks (minimum) f 35,- franco
te bestellen bij het Fonds Sociale
Zorg te Ter Aar,
Oost Kanaalweg 12A.

EXTRA AANBIEDING

V.O.M.I. - wapenschild

Het is er eindelijk, zeer fraai uitgevoerd op een blank gelakt mahonie schild in wangmodel met het V.O.M.I. logo in plastic spuit/gietwerk, wat kleuren betreft gelijk aan onze sticker en borstembleem.

De prijs is f 30,00 exclusief verzending.

V.B.

Nieuwe leden sinds Sobat 60

Het ledental blijft groeien maar er is nog plaats genoeg voor nieuwe leden.

Opetelling nieuw-ingevoerde leden sinds vorige "Sobat".

Noom: Woonplaats/Land:

Broers G.	Amerfoort	
Wubben K.J.	Amerfoort	
Halen Th.	Akersloot	
Follings P.	Ayr Ont.	Canada
Frankema v. Wiemgen W.D.	Baarn	
Koudijs C.	Baarn	
Laatz J.H.S.	Bergen op Zoom	
Mitman F.A.	Bergen op Zoom	
Buerman J.	Beskel-Euschie	
Wouman M.	Berkel en Rodenrijs	
Wakana H. van	Bilthoven	
Deestra M.	Bolsward	
Peters M.	Beuningen	
Eich J. van	Bosdal	
Vincot C.	Boerd	
Brijk G.	Budel-Durphtn	
Koefveijt P.	Benschoten	
Kok C.	Capelle a/d IJssel	
Van Soggeelen J.	Calgary Alb.	Canada
Kok J.P.A. de	Deift	
Dunten H. van	Den Bosch	
Hoer A.	Den Bosch	
Berggraaf	Ennes	
Aa W. van der	Eindhoven	
Kruithof J.	Eindhoven	
Verschuik H.	Eindhoven	

Weering H. vd.	
Bonger A.	
Poortinga G.	
Rombout A.	
Stark W.	
Oeverlander R.	
Rip A. van	
Strom van Leeuwen W.	
Danten G.H.	
Bovenburg W.D.	
Lukken K.P.	
Weber N.A.F.	
Jansen C.	
Kollen J.M.	
Vicouzen de	
Dujsdanz P.	
Rase P.	
Verhoeven W.	
Karremans L.	
Koedijk G.J.	
Schrauwen J.	
Vermoor C.	
Plattel H.	
Verhagen A.	
Bierboom P.H.	
Elsen A. van der	
Kessel J. van	
Boekhorst P.C.	
Erken C.F.	
Laanbergen P.J.	
Bentzen M.	
Donsteyn H.F.	
Heijden A. vd.	
Huis H. van	
Huisman J.	
Kam J.S.L. van	
Roon A.	

Eberdorp	
Ernuda	
Ernuda	
Fransker	
Geile	
Heeren	
Halsmond	
Hengels	
's Hertogenbosch	
Hibermans	
Hibermans	
Hibermans	
Huisman NH	
Huisman NH	
Huisman	
Karwijk ZH	
Kerpen a/d IJssel	
Lindhout	
Loos op Zuid	
Nijsseld	
Oerich	
Osterooswijk	
Oss	
Reusel	
Rosserdial	
Rommelen	
Rommelen	
Rotterdam	
Rommelen	
Rommelen	
Stalbe	
Soest	
Sintaren	
Sonnen	
Sonnen	
Streebergen	
Stellendam	

Broeders C.	Tilburg
Ebben J.	Tilburg
Kuisen G. de	Tilburg
Nicks A.	Tilburg
Simons W.	Tilburg
Swinkels J.	Tilburg
Vermoor W.	Tilburg
Ventrop J.	Tilburg
Wijnand P. van der	Tilburg
Jonings A.	Uden
Bergveld B.J.	Utrecht
Burggraf A.	Utrecht
Mansink J.W.	Utrecht
Beers W. van	Valkenswaard
Philipsen A.	Valkenswaard
Aggen A. van	Veldhoven
Kip J.	Veldhoven
Peters M.	Veldhoven
Peters J.	Veldhoven
Vesteegh W.	Veldhoven
Omen W.J.	Vroeland
Snoeren J.	Vrouwsteden België
Broek N. vd.	Waalwijk
Fitters H.	Waalwijk
Pon W.	Watergang
Vyghen L.C.H.M.	Woop
Herstraet M.	Zeeveld
Tuitman T.	Zierkeer
Jaspers J.	Almere
Heldkamp J.	Almere
Pronger H.	Assen
Stad H.J.	Bilfen
Sikkens J.	Bonger
Koppert A.	Burgessville
Steyn John EG.	Ont. N01 306 Canada
	Coalinga
	Yogyakarta Indonesia
	Uden
	Delfen
	Delfen
	Den Haag
	Den Haag
	Den Haag
	Edmonton
	AB T5N 2J9 Canada
	Ensel
	Eindhoven
	Eindhoven
	Eindhoven
	Eindhoven
	Enkhuisen
	Ganzen
	Ganzen
	Ganzen
	Geule
	Huisen
	Harlem
	Harlem
	't Harde
	Hastervijk
	Heesch
	Heeze
	Hillegom
	Kelrade
	Langley
	BC V2Z 2A6 Canada
	Lindenberg
	Marwan
	Nieuwendijk NB
	Nijmegen
	Nuland
	Nuland
	Oss
	Ottawa Ont.
	K1K 5X9 Canada
	Rosserdial
	Rommelen
	Schijndel
	St. Joost
	St. Oedenrode
	Valkenswaard
	Waalwijk
	Wilfordale Ont.
	M2N 2M8 Canada
	Zandam
	Zwag NH

Ereveld

De wind fluistert

*Door de bomen fluistert de wind
Op de straat daar speelde een kind
Groot gegroeid toen negentien jaren oud
Had in zijn gedachten een mooi leven opgebouwd
Wilde veel leren - veel presteren
Maar deze kans kreeg hij niet van de heren
Kon op die leeftijd de kazerne in marcheren
Na vijf kogels te hebben verschoten
Was hij klaar gestoomd voor de tropen
Moest verplicht naar Indië in volle boten
Als haringen in een ton - op naar de zon
Zee-zieken kwamen snel, het was een hel
Kan er nog steeds niet bij dat wij dat hebben genomen
Onder in het schip was ons onderkomen
Als slaven werden wij naar dat verre land gedreven
Er waren ook sobats die deze reis niet overleefden
Een-twee-drie in gods naam nam de zee zijn jonge leven
Zij hebben Indië en Holland nooit meer gezien
Wij gaan zeven september weer naar Roermond
Gaan al onze doden herdenken
Staan een minuut stil, de wind fluistert door de bomen
Vogels wachten af, zij weten waar wij voor komen
Wij allen staan weer over die tijd te dramen
Denken na, dit leed had ons ook kunnen overkomen
Staan dan met velen deze dag te betreuren
Zeggen dan - zoiets mag nooit meer gebeuren!*

Petra Schuttinga-van der Togt

OORLOGSGRAVENSTICHTING
BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Bloemleggingen en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

In Indonesië werden in 1996 1323 bloemleggingen uitgevoerd en werden namens diverse verenigingen en comités 377 kransen gelegd.

Op verzoek van nabestaanden werden 1033 graffoto's verstrekt.

Op de erevelden in Thailand werden 162 bloemstukjes en 2 kransen geplaatst.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:

Type A: Bloemstukje van orchideetype Douglas/Vanda, hoog model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type B: Andere soorten bloemen niet zijnde orchideeën, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type K30: Kranse 30 cm, prijs zonder foto f 15,-, idem met foto f 17,50. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Kranse met foto f 50,-, inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze kranse is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranselegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladiolen of witte bloemen).

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een foto.

Bestellingen dienen uiterlijk 8 weken voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore en Ambon gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtsfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm bedraagt f 15,- inclusief porto.

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
 Zeestraat 85, 2518 AA 's-Gravenhage
 Postbus 80981 - 2508 CR 's-Gravenhage
 Telefoon 07 03 63 34 34 - Giro 401.000

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

Met herkenning begint erkenning!

Met meer leden meer kracht!

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden!

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van uw auto!

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

fonds
sociale
zorg

sociale
commissie
V.O.M.I.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50	
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50	
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50	
V.O.M.I. stickers	f 1,00	
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00	portvrij
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00	
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50	
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00	
V.O.M.I. demobilisatiespeldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuit/gietwerk plastic	f 30,00	
V.O.M.I. herenhorloge titanium plated met roestvrijstalen bandje	f 65,00	
V.O.M.I. drink mok	f 10,00	
V.O.M.I. button	f 1,50	

U kunt de artikelen ook bestellen bij de **Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:**

Leen van Eijk, Oost Kanaalweg 12A, 2461 EP Ter Aar, Tel. 0172 - 602705, Postgiro 6131844

Tjibbe J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15, 2461 VJ Ter Aar, Tel. 0172 - 602452

Ook hier wordt minimaal f 2,50 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: **Jaap J.C. Stramrood, Binnenhof 36, 6715 DP Ede, Tel. 0318 - 638160**

De opbrengst komt volledig ten goede van het Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.

V.B.